

Primjena Opće uredbe o zaštiti podataka u visokom obrazovanju

Ranogajec, Goran

Professional thesis / Završni specijalistički

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:899413>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-24**

Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Pravni fakultet

Goran Ranogajec

Primjena Opće uredbe o zaštiti podataka u visokom obrazovanju

ZAVRŠNI RAD

Mentor: izv. prof. dr. sc. Marko Jurić

Zagreb, 2023.

1. Uvod.....	4
1.1. Metode istraživanja i izvori podataka.....	7
2. Općenito o obradama osobnih podataka od strane visokoškolskih institucija iz perspektive opće uredbe o zaštiti podataka	9
2.1. Osobni podatak, ispitanik i obrada osobnih podataka	9
2.2. Obrada osobnih podataka i materijalno polje primjene Opće uredbe o zaštiti podataka	14
2.3. Načela obrade osobnih podataka	15
2.4. Voditelj obrade, izvršitelj obrade i zajednički voditelji obrade osobnih podataka	16
2.5. Pravni temelji za obradu osobnih podataka	18
3. Osobni podaci studenata koje obrađuju visoka učilišta	23
3.1. Obrade podataka u upisnom postupku.....	23
3.2. Mapiranje obrada osobnih podataka u tijeku studiranja.....	27
3.2.1. Općenito o svrhama obrade osobnih podataka studenata	41
3.3. Obrade u svrhu identifikacije studenata	42
3.4. Obrade u financijske svrhe	46
3.5. Evidencije o studiranju	46
3.5.1. Evidencija statusa studenta i evidencija o ishodu studiranja	47
3.5.2. Evidencija o mobilnosti	47
3.5.3. Podaci o subvencijama i studentskim poslovima.....	47
3.5.4. Podaci o ispravama o završetku studija	48
3.5.5. Studentska iskaznica	52
3.6. Nastavni proces.....	55
3.6.1. Stegovna odgovornost studenata.....	56
3.6.2. Evidencija o studentima i administracija u vezi sa studiranjem	58
4. Usklađenost s ostalim relevantnim odredbama opće uredbe o zaštiti podataka	61
4.1. Pravila o transparentnosti	61
4.2. Automatizirana obrada osobnih podataka	63
4.3. Organizacijske mjere	64
4.3.1. Osobe ovlaštene za pristup podacima	64
4.5. Prostorne mjere.....	67
4.7. Tehničke mjere	68
4.8. Edukacija	68
4.9. Ostvarivanje prava ispitanika	69
5. Zaključak.....	71

6. Literatura 73

1. Uvod

Pravo na zaštitu podataka jedno je od temeljnih ljudskih prava svakoga čovjeka čija je svrha zaštita kako privatnog života tako i zaštita ostalih ljudskih prava i temeljnih sloboda u prikupljanju, obradi i korištenju osobnih prava.¹ Kao što se ističe u recitalu 1. Opće uredbe o zaštiti podataka, „svatko ima pravo na zaštitu svojih osobnih podataka“.

Potreba za osiguranjem zaštite osobnih podataka prepoznata je još polovicom prošlog stoljeća pa tako neke osnovne ideje koji ukazuju na potrebu pravne zaštite između ostaloga osobnih podataka možemo pronaći u odredbama Opće deklaracije Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima² kao i Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda³ (dalje u tekstu: EKLJP). Povelja Europske unije o temeljnim pravima koju su zajednički proglasili Europski parlament, Vijeće i Komisija među temeljna prava koje je nužno štiti eksplicitno prepoznaje pravo na zaštitu osobnih podataka pa navodi da svatko ima pravo na zaštitu osobnih podataka koji se odnose na njega te propisuje obvezu njihove poštene obrade u točno određene svrhe temeljene na suglasnosti osobe na koju se odnose ili na kakvoj drugoj legitimnoj svrsi određenoj zakonom uz nadzor navedenih pravila od strane neovisnog tijela.⁴ Ugovor o funkcioniranju Europske unije propisuje da Europski parlament i Vijeće, utvrđuju pravila o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te u državama članicama u svrhu zaštite svačijeg prava na zaštitu osobnih podataka.⁵

Zaštita osobnih podataka usvajanjem Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ - Opća uredba o zaštiti podataka (u daljnjem tekstu: Opća uredba o zaštiti podataka)⁶, na velika je vrata ušla u živote ljudi i javni prostor u kojem djeluju.

¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 119, 4.5.2016., str. 1–88., recital br. 1.

² Opća deklaracija o ljudskim pravima, NN MU 12/2009.

³ Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, NN MU 18/97 (dalje: EKLJP).

⁴ Povelja Europske unije o temeljnim pravima, SL C 326, 26.10.2012., str. 391–407, članak 8.

⁵ Ugovor o funkcioniranju Europske unije, SL C 326, 26.10.2012. (dalje: UFEU), str. 47–390, članak 16.

⁶ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 119, 4.5.2016., str. 1–88.

Svrha donošenja Opće uredbe o zaštiti podataka, obvezujućeg akta koji se izravno i ujednačeno primjenjuje u svim državama članicama EU bez potrebe da ga se prenosi u nacionalno zakonodavstvo, bila je precizno definirati pravila po kojima će voditelji obrade upravljati osobnim podacima s kojima dolaze u kontakt. Postojali su i prije zakoni i direktive kojima se uređivalo područje zaštite osobnih podataka, ali stupanje na snagu Uredbe predstavljalo je bitan napredak po tom pitanju s obzirom na to da je upravo Općom uredbom o zaštiti podataka osigurano jedinstveno postupanje na teritoriju cijele Europske unije s jednakim stupnjem zaštite prava svih onih čiji se osobni podaci obrađuju unutar unije. Osiguranje provedbe Opće uredbe o zaštiti podataka u Republici Hrvatskoj osigurano je stupanjem na snagu Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka.⁷

Pravni okvir za zaštitu osobnih podataka polazi od spomenute Opće deklaracije Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima kojom je ustanovljeno da nitko ne smije biti podvrgnut samovoljnom miješanju u njegov privatni život, obitelj, dom ili dopisivanje, niti napadima na njegovu čast i ugled i da svatko ima pravo na zakonsku zaštitu protiv takvog miješanja ili napada. Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda smatra se važnim instrumentom kako za zaštitu prava pojedinaca općenito, tako i za zaštitu ljudskih prava na području zaštite privatnog i obiteljskog života „Svatko ima pravo na poštivanje svog privatnog i obiteljskog života, doma i prepiske.”⁸ To među ostalim nesumnjivo uključuje zaštitu osobnih podataka jer je osobni podatak svaki onaj podatak koji nedvojbeno identificira pojedinca ili je povezan s određenim pojedincem. Ugovor o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu: UFEU) propisuje da: „Svatko ima pravo na zaštitu svojih osobnih podataka.”⁹

U Republici Hrvatskoj pravo na zaštitu osobnih podataka osigurava se Ustavom Republike Hrvatske¹⁰ (dalje u tekstu Ustav) koji tu zaštitu jamči. „Svakom se jamči sigurnost i tajnost osobnih podataka. Bez privole ispitanika, osobni se podaci mogu prikupljati, obrađivati i koristiti samo uz uvjete određene zakonom. Zakonom se uređuje zaštita podataka te nadzor nad djelovanjem informatičkih sustava u državi. Zabranjena je uporaba osobnih podataka suprotna utvrđenoj svrsi njihovoga prikupljanja.”¹¹

⁷ Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka, NN 42/18.

⁸ EKLJP, članak 8. stavak 1.

⁹ UFEU, članak 16. stavak 1.

¹⁰ Ustav Republike Hrvatske, NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14 (dalje: Ustav).

¹¹ Ustav, članak 37.

Zaštita osobnih podataka uređuje se odredbama više zakona. Bitno je za napomenuti da osobni podaci uživaju i kaznenopravnu zaštitu, budući da Kazneni zakon¹² predviđa kazneno djelo nedozvoljene uporabe osobnih podataka.¹³

Iz svega navedenog proizlazi da koncept zaštite osobnih podataka nije nov, a i prije Opće uredbe o zaštiti podataka, Hrvatska je imala Zakon o zaštiti osobnih podataka¹⁴ donesen 2003. godine koji je regulirao navedeno područje, dok sama Opća uredba o zaštiti podataka zamjenjuje Direktivu 95/46/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka.¹⁵

Svrha i temeljni cilj ovoga rada je ukazati na važnost primjene Opće uredbe o zaštiti podataka u visokom obrazovanju kao i predočiti kako funkcionira proces usklađivanja s Općom uredbom u visokom obrazovanju.

Utjecaj Opće uredbe o zaštiti podataka na visoka učilišta ne smije se podcijeniti. Prije svega, primjenom te uredbe visoka učilišta su postala odgovornija za osobne podatke koje posjeduju i obrađuju. Ovo je bitno jer visoka učilišta obrađuju osobne podatke više od 150.000 studenata.¹⁶ U ovoj masi podataka često se nalaze i iznimno osjetljivi osobni podaci, koji se smiju prikupljati i dalje obrađivati samo u skladu s propisanim zakonskim uvjetima i čija obrada mora biti posebno označena i zaštićena.

Zaštita osobnih podataka, odnosno utvrđivanje pravilne procedure njihove obrade za tako veliki broja ispitanika važna je između ostalog i zato što uslijed razvoja tehnologija i medija na kojima se osobni podaci pohranjuju oni mogu postati laka meta raznih zlonamjernih aktivnosti koje

¹² Kazneni zakon, NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21.

¹³ Kazneni zakon, članak 146:

(1) Tko protivno uvjetima određenima u zakonu prikuplja, obrađuje ili koristi osobne podatke fizičkih osoba, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko protivno uvjetima određenima u zakonu iznosi osobne podatke iz Republike Hrvatske u svrhu daljnje obrade ili ih objavi ili na drugi način učini dostupnim drugome ili tko radnjom iz stavka 1. ovoga članka sebi ili drugome pribavi znatnu imovinsku korist ili prouzroči znatnu štetu, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Kaznom iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini prema djetetu ili tko protivno uvjetima određenima u zakonu prikuplja, obrađuje ili koristi osobne podatke fizičkih osoba koji se odnose na rasno ili etničko podrijetlo, politička stajališta, vjerska ili druga uvjerenja, sindikalno članstvo, zdravlje ili spolni život te osobne podatke fizičkih osoba o kaznenom ili prekršajnom postupku.

(4) Ako kazneno djelo iz stavka 1. do 3. ovoga članka počini službena osoba u obavljanju službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

¹⁴ Zakon o zaštiti osobnih podataka, NN 103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12.

¹⁵ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka, SL EU L 281/31.

¹⁶ Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u akademsku godinu 2020./2021. upisano je 155.627 studenata

uključuju krađu podataka ili phishing s ozbiljnim posljedicama i štetom za one čiji su podaci ugroženi.¹⁷

Također, Opća uredba o zaštiti podataka propisala je visoke upravno-novčane kazne za one koji osobne podatke ne obrađuju u skladu s njom pa je i to važan razlog za postupanje u skladu s njom.

Često se u praksi visokih učilišta javljaju otvorena pitanja u vezi s obradom podataka i pravnim temeljem za njihovu obradu. Susrećući se s takvim upitima kako od strane nastavnog osoblja i službi na matičnoj instituciji tako i od strane kolega glavnih tajnika, pravnika i članova uprave kolega s drugih visokih učilišta uočio sam da bi bilo korisno odgovoriti na sva ta otvorena pitanja i pripremiti rad koji će onima s visokih učilišta koji će ga čitati odgovoriti na mnoga praktična pitanja i riješiti dileme s kojima se susreću u svakodnevnom radu s osobnim podacima.

Analiza obrade osobnih podataka svih ispitanika čije osobne podatke obrađuje visoko učilište kao zadatak za ovaj rad bila bi preširoka. Najvažniji sudionici poslova i procesa na visokom učilištu su studenti. Stoga su studenti prvi i najvažniji korisnici i partneri visokoga učilišta i epicentar osnovne djelatnosti svakog visokog učilišta. Osim toga prirodno stanje stvari je da na visokom učilištu od svih sudionika najviše ima studenata pa se tako najviše i obrađuju njihovi osobni podaci. Obrada njihovih osobnih podataka dotiče rad svih službi visokoga učilišta. S obzirom na navedene razloge, od svih prethodno navedenih ispitanika čije se osobni podaci obrađuju na visokom učilištu, u ovom radu analizirat će se čuvanje i obrada osobnih podataka studenata.

1.1. Metode istraživanja i izvori podataka

Metodologija istraživanja korištena za potrebe ovog specijalističkog rada uključuje prikupljanje, istraživanje i proučavanje relevantne literature iz područja zaštite osobnih podataka kao i Opće uredbe o zaštiti podataka, visokih obrazovnih institucija te ostalih primjenjivih zakona. Polazni okvir specijalističkog rada predstavljaju navedena literatura i znanja koja su usvojena prilikom analize i proučavanja teorijskih pretpostavki i sudjelovanjem

¹⁷ Pokušaj prevare putem elektroničke pošte kojom se žrtvu dovodi u zabludu da komunicira s nekom autentičnom institucijom te ga se navodi da ostavi svoje osobne podatke, novac ili učini neku drugu radnju kojom će pretrpiti štetu u korist prevaranta.

u predmetnim procesima. Od metodologije koja je korištena navodim neke od metoda, kao što su: metoda kompilacije, deskripcije, induktivne metode te metoda analize i sinteze. Korištenjem navedenih metoda nastojat će se omogućiti misaoni i logički postupak obrade i reprodukcije relevantnih znanja i činjenično stanje.

2. Općenito o obradama osobnih podataka od strane visokoškolskih institucija iz perspektive opće uredbe o zaštiti podataka

2.1. Osobni podatak, ispitanik i obrada osobnih podataka

U kontekstu teme ovog rada bitno je započeti s objašnjenima nekih osnovnih koncepata. Prije svega, relevantni su koncepti osobnog podatka, ispitanika i obrade osobnih podataka. Pojam osobnog podatka definiran je u čl. 4. st. 1. Opće uredbe o zaštiti podataka, koji glasi:

1. „osobni podaci” znači svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi („ispitanik”); pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca“.

Definicija osobnog podatka iz Opće uredbe o zaštiti podataka sadrži četiri glavne sastavnice. To su: „svi podaci“, „koji se odnose na“, „izravno ili neizravno identificirati“ i „pojedinac“. Te četiri sastavnice su usko povezane i naslanjaju se jedna na drugu. Za pravilno konstruiranje ovih pojmova relevantni su tekst i svrha Opće uredbe o zaštiti podataka, praksa Suda EU, Mišljenje br. 4/2007 o konceptu osobnog podatka radne skupine osnovane po čl. 29. ranije važeće direktive 95/46 (dalje: Mišljenje 4/2007)¹⁸ kao i znanstvena i stručna literatura.

Prva sastavnica, „svi podaci“¹⁹, govori o namjeri zakonodavca da pojam osobnog podatka tumači što je šire moguće te da obuhvati što više zamislivih situacija odnosno raspoloživih informacija o pojedincu. Da je ovo tako pokazuje i pregled dostupne prakse Suda EU, u kojem nije moguće pronaći presuda u kojima bi Sud zaključio da neka informacija koja se odnosi na pojedinca **nije** osobni podatak.

U svakom slučaju, danas je nesporno da formulacija „svi podaci“ uključuje kako objektivne tako i subjektivne informacije. U bitnome, razlika se svodi na onu između činjenica i mišljenja. Primjerice, u kontekstu koji je bitan za temu ovog rada, činjenice su na primjer informacije o uspjehu studenta na pojedinom ispitu, njihovi osobni identificirajući podaci, i sl. S druge strane, visoka učilišta obrađuju i subjektivne informacije, mišljenja ili procjena kao što je procjena

¹⁸ Opinion N° 4/2007 on the concept of personal data - WP 136, dostupno na https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136_en.pdf

¹⁹ Možda bi bolji prijevod na hrvatski jezik bio bilo koja informacija, svaka informacija.

ovlaštene osobe da će student biti ili neće biti u stanju položiti broj ECTS-a koji želi upisati prilikom ponavljanja semestra.

Nadalje, da bi neka informacija bila osobni podatak nije neophodno da bude istinita. Upravo zato pravila o zaštiti osobnih podataka daju ispitaniku pravo da izvrši uvid u vlastite osobne podatke i zatraži njihov ispravak.²⁰

Kako pojam osobnog podatka uključuje podatke koji daju bilo koju vrstu informacija tako u sebi uključuje i pojam osjetljivog podatka. Oni se nazivaju osjetljivima zbog svoje prirode, odnosno zato što pokrivaju informaciju o ispitanikovom privatnom životu, obiteljskim prilikama, zdravstvenom stanju kao i o različitim aktivnostima koje ispitanik poduzima.²¹ Podaci koji su još osjetljiviji od gore navedenih odnose se na kaznene osude i kažnjiva djela, ali oni najčešće nisu obrađivani od strane visokih učilišta pa nisu toliko relevantni za temu rada.²²

Konačno, promatrano s obzirom na format ili medij na kojem se određeni podatak nalazi pojam osobni podatak uključuje informaciju pohranjenu na papiru, u memoriji računala ili u nekom oblaku na primjer.

Druga sastavnica je **pojedinač**, a pojam je na hrvatskom jeziku najlakše razumjeti ako ga se definira u uobičajenom terminu „fizička osoba“ pri čemu pravo na zaštitu uživaju sve fizičke osobe te ono nije ograničeno na državljanstvo ili prebivalište u određenoj državi. Proizlazi da se zaštita prava na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka ne odnosi na podatke pravnih osoba.²³

²⁰ Opća uredba o zaštiti podataka u čl. 5. st. 1. tč. (d). posebnim načelom osigurava točnost, tako što propisuje *da podaci moraju biti točni i prema potrebi ažurni; mora se poduzeti svaka razumna mjera radi osiguravanja da se osobni podaci koji nisu točni, uzimajući u obzir svrhe u koje se obrađuju, bez odlaganja izbrišu ili isprave*, a u čl. 16. propisuje pravo na ispravljanje podataka, odredbom na temelju koje *ispitanik ima pravo bez nepotrebnog odgađanja ishoditi od voditelja obrade ispravak netočnih osobnih podataka koji se na njega odnose*.

²¹ Ovi podaci definirani su u čl. 9. st. 1. Opće uredbe o zaštiti podataka koja, osim u taksativno navedenim slučajevima zabranjuje *obradu osobnih podataka koji otkrivaju rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatu te obrada genetskih podataka, biometrijskih podataka u svrhu jedinstvene identifikacije pojedinca, podataka koji se odnose na zdravlje ili podataka o spolnom životu ili seksualnoj orijentaciji pojedinca*.

²² Članak 10. Opće uredbe o zaštiti podataka propisuje da se *obrada osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela ili povezane mjere sigurnosti na temelju članka 6. stavka 1. provodi se samo pod nadzorom službenog tijela ili kada je obrada odobrena pravom Unije ili pravom države članice kojim se propisuju odgovarajuće zaštitne mjere za prava i slobode ispitanikâ. Svaki sveobuhvatni registar kaznenih osuda vodi se samo pod nadzorom službenog tijela vlasti*.

²³ Recital 14 Opće uredbe o zaštiti podataka navodi da se *ovom Uredbom ne obuhvaća obrada osobnih podataka koji se tiču pravnih osoba, a osobito poduzetnika koji su ustanovljeni kao pravne osobe, uključujući ime i oblik pravne osobe i kontaktne podatke pravne osobe*.

Važno je naglasiti da se primjena odnosi isključivo na žive fizičke osobe.²⁴ S obzirom na to da visoka učilišta čuvaju i podatke koji se odnose i na umrle pojedince, ako se za određene publikacije ili istraživanja traže osobni podaci može se drugačije postupati s njima u ovisnosti o tome jesu li to podaci žive ili umrle osobe jer umrli nisu u području primjene Uredbe, Praktično je možda najbolje sve njih tretirati jednako jer visoko učilište najčešće nije obaviješteno o smrti osoba, primjerice alumna. S druge strane, činjenica da se na umrle ne odnosi primjena Opće uredbe o zaštiti podataka u nekim situacijama može biti korisna za visoko učilište, na primjer kod izrade jubilarne publikacije i sl.

Zaključno o pojedincu, osobni podaci koji se štite su podaci koji se u načelu odnose na identificirane ili prepoznatljive žive pojedince.²⁵ Na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka, fizičke osobe jedini su korisnici propisa za zaštitu podataka i samo su živa bića zaštićena europskim zakonodavstvom o zaštiti podataka.²⁶

Ispitanik je pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca.²⁷

Ispitanik na visokom učilištu je svaki pojedinac čije osobne podatke ono prikuplja, čuva ili obrađuje, a radi se o podacima na temelju kojih se može utvrditi identitet te osobe. U kontekstu teme ovog rada, to može biti:

- student fakulteta
- njegov zaposlenik,
- vanjski suradnik ili gostujući nastavnik,
- osoba koja je kandidat u natječajnom postupku, sudionik u nekom od programa cjeloživotnog obrazovanja,
- poslovni partner,

²⁴ Recital 27 Opće uredbe o zaštiti podataka isključuje primjenu na umrle fizičke osobe jer se ova Uredba ne primjenjuje na osobne podatke preminulih osoba. Države članice mogu predvidjeti pravila u vezi s obradom osobnih podataka preminulih osoba.

²⁵ Opinion N° 4/2007 on the concept of personal data - WP 136, dostupno na https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136_en.pdf, str. 12.

²⁶ FRA Priručnik o europskom zakonodavstvu o zaštiti podataka

²⁷ Opća uredba o zaštiti podataka, članak 4. stavak 1.

- osoba koja je objekt nekog znanstvenog istraživanja koje provodi fakultet, kao i
- bilo koja druga fizička osoba čije osobne podatke fakultet obrađuje.

Kao što je konstatirano u uvodu, analiza obrade osobnih podataka svih ispitanika čije osobne podatke obrađuje visoko učilište kao zadatak za ovaj rad bila bi preširoka, pa se u nastavku rad fokusira na procese obrada osobnih podataka studenata.

Treća sastavnica uvjetuje da je ispitanik **(1) identificiran ili se (2) može identificirati**, pri čemu se mogućnost identificiranja ostvaruje **(2a) izravno ili (2b) neizravno**.

Ispitanik je identificiran kada se unutar određene skupine osoba razlikuje od svih ostalih članova grupe.²⁸

Ispitanik se može identificirati kada je, iako još uvijek nije identificiran to moguće učiniti.²⁹

Navedeno se može učiniti izravno ili neizravno. Najčešći primjer izravne identifikacije pojedinca je korištenje njegovog imena i prezimena uz eventualno dodatno korištenje još nekih identifikatora kao što je na primjer datum rođenja.

Neizravnu identifikaciju susrećemo kada se na temelju određenog podatka pojedinac ne bi mogao identificirati, ali bi kombiniranje tog podatka s ostalim informacijama ipak omogućilo da ga se identificira. Na primjer, na internetskim portalima objavljena je informacija da je studentica objavila diplomski rad s točno navedenim nazivom visokoškolske ustanove na kojoj je studentica diplomirala i točnim naslovom rada. Iako identitet studentice nije objavljen on se uvidom u repozitorij objavljenih diplomskih radova navedenoga fakulteta može brzo i lako utvrditi. Unatoč tome što je identifikacija imenom i prezimenom najčešća pojava identifikacije pojedinaca u praksi postoje i drugi identifikatori koji je mogu zamijeniti kao što je slučaj s dodjelom studentu identifikacijskog JMBAG broja o kojem će više biti napisano kasnije.

Ovdje je potrebno spomenuti i pseudonimizaciju kao proces prikrivanja identiteta. Pod osobne podatke ubrajaju se i informacije koje su neidentificirane, šifrirane ili pseudonimizirane jer se njihovom upotrebom može utvrditi identitet osobe kojoj oni pripadaju. Pseudonimizacija označuje obradu osobnih podataka tako da se oni više ne mogu pripisati određenoj osobi bez

²⁸ Opinion N° 4/2007 on the concept of personal data - WP 136, dostupno na str. 12.

²⁹ Opinion N° 4/2007 on the concept of personal data - WP 136, dostupno na str. 12.

upotrebe dodatnih informacija. Uvjet je da se dodatne informacije drže odvojeno i pod nekim određenim kriterijima koji onemogućavaju povezivanje s osobom i otkrivanje identiteta osobe.

Konačno, posljednja sastavnica, „**koji se odnose na**“ ključna je jer je važno precizno utvrditi na koga se konkretno pojedina informacija odnosi što je najčešće lako ustanoviti jer na primjer osnovni matični podaci o studentu upisani u neku bazu podataka jasno su povezani sa statusom ispitanika kao studenta. Ponekad se informacije odnose na određeni objekt. Takvi objekti obično nekome pripadaju ili se na drugi način može ustanoviti nečiji utjecaj na takve objekta. U takvim slučajevima samo se neizravno može govoriti da je takva informacija ujedno i podatak o ispitaniku. Podatak o visinama stipendija u nekom gradu ili županiji je informacija o objektu. Kada se takav podatak koristi samo da bi se analizirao studentski standard i potpore koje primaju studenti iz pojedine županije jasno je da se na takav podatak ne primjenjuju pravila Opće uredbe o zaštiti podataka, ali ako bi se podatak o visini stipendije doveo u izravnu vezu s konkretnim studentom koji je prima radilo bi se o osobnom podatku.

Konačno, da bi se za neki podatak smatralo da se odnosi na pojedinca on bi morao posjedovati najmanje jedan od sljedećih elemenata: **sadržaj, svrha i rezultat**.³⁰

Element sadržaj prisutan je kada se u skladu s najopćenitijim shvaćanjem pojma „odnositi se“ daju informacije o određenoj osobi bez obzira na svrhu navedene informacije. Primjerice za studente, to je slučaj kod imena, prezime, godine i mjesta rođenja, državljanstva, fotografije, i sličnih podataka.

Element svrhe postoji kada se podatak koristi sa svrhom da se ocijeni tretira ili utječe na status pojedinca. Primjer za osobne podatke studenata u ovoj kategoriji mogu biti ocjene, preporuke, stegovne mjere, evidencije dolazaka na nastavu. Ili primjerice, dnevnik korištenje određenih učionica na primjer može se obrađivati i sa svrhom da se utječe na status pojedinca, primjerice tako da se analiziraju podaci o osobama koje su u njima držale predavanja ili onima koji su bili na predavanjima.

Treći element podatka o određenoj osobi pojavljuje se kada je prisutan element rezultata jer je vjerojatno da će korištenje podatka utjecati na prava i interese ispitanika bez obzira na odsustvo prethodno navedenih elemenata. Takva bi situacija bila u slučaju praćenja popunjenosti dvorana

³⁰ Opinion N° 4/2007 on the concept of personal data - WP 136, dostupno na str. 10.; presuda Suda EU u predmetu C-434/16 Nowak, t. 35. („Što se tiče potonjeg uvjeta, on je ispunjen ako je zbog svojeg **sadržaja, cilja ili učinka** podatak povezan s određenom osobom.)

na predavanjima odnosno postotku dolazaka studenata na predavanja u svrhu ekonomičnijeg korištenja resursa visokoga učilišta. Svrha obrade nije praćenje dolazaka studenta na predavanje, ali dopušta njihovo praćenje i ako bi se za to koristila treba podlijegati pravilima zaštite podataka. Slično vrijedi i za videonadzor čija je svrha zaštita imovine ili zaštita života i zdravlja, ali je snimljeni materijal iskoristiv u druge svrhe pa podliježe zaštiti osobnih podataka.

2.2. Obrada osobnih podataka i materijalno polje primjene Opće uredbe o zaštiti podataka

Obrada osobnih podataka „je svaki postupak ili skup postupaka koji se obavljaju na osobnim podacima ili na skupovima osobnih podataka, bilo automatiziranim bilo neautomatiziranim sredstvima kao što su prikupljanje, bilježenje, organizacija, strukturiranje, pohrana, prilagodba ili izmjena, pronalaženje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom, širenjem ili stavljanjem na raspolaganje na drugi način, usklađivanje ili kombiniranje, ograničavanje, brisanje ili uništavanje.“³¹

Ako se pogleda na procese obrade podataka koji se odvijaju na visokim učilištima u kontekstu definicije iz Opće uredbe o zaštiti podataka, zaključak je da nema procesa obrade podataka na visokome učilištu od početnog prikupljanja podataka ispitanika sve do prestanka statusa studenta, a čak i duže od toga koji nije pokriven tom definicijom, jer se u svakom slučaju radi barem o pohrani podataka.

U vezi s obradom osobnih podataka treba primijetiti da se Opća uredba o zaštiti podataka ne primjenjuje u svakom slučaju bez obzira na način obrade. Naime, područje primjene određeno je tako da se *Uredba primjenjuje na obradu osobnih podataka koja se u cijelosti obavlja automatizirano te na neautomatiziranu obradu osobnih podataka koji čine dio sustava pohrane ili su namijenjeni biti dio sustava pohrane.*³² Pri tome je sustav pohrane definiran kao *svaki strukturirani skup osobnih podataka dostupnih prema posebnim kriterijima, bilo da su centralizirani, decentralizirani ili raspršeni na funkcionalnoj ili zemljopisnoj osnovi.*³³

U kontekstu obrade osobnih podataka na visokom učilištu navedeno znači da svaka obrada koja se odvija uz pomoć računalnih sustava podliježe primjeni Opće uredbe o zaštiti podataka dok u polje primjene ne ulaze nestrukturirane obrade osobnih podataka koji nisu dio neke službene

³¹ Opća uredba o zaštiti podataka, članak 4. stavak 2.

³² Članak 2. Opće uredbe o zaštiti podataka

³³ Članak 4. stavak 6. Opće uredbe o zaštiti podataka

zbirke podataka, kao što su na primjer rukom izrađene bilješke nastavnika učinjene o pisanom radu određenog studenta.

2.3. Načela obrade osobnih podataka

U procesu obrade osobnih podataka ispitanicima je osigurana zaštita, a njezinu okosnicu čine definirana načela obrade osobnih podataka. Sukladno čl. 5. Opće uredbe o zaštiti podataka, osobni podaci moraju biti:

„(a) zakonito, pošteno i transparentno obrađivani s obzirom na ispitanika („zakonitost, poštenosti transparentnost”);

(b) prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te se dalje ne smiju obrađivati na način koji nije u skladu s tim svrhama; daljnja obrada u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe, u skladu s člankom 89. stavkom 1. ne smatra se neusklađenom s prvotnim svrhama („ograničavanje svrhe”);

(c) primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju („smanjenje količine podataka”);

(d) točni i prema potrebi ažurni; mora se poduzeti svaka razumna mjera radi osiguravanja da se osobni podaci koji nisu točni, uzimajući u obzir svrhe u koje se obrađuju, bez odlaganja izbrišu ili isprave („točnost”);

(e) čuvani u obliku koji omogućuje identifikaciju ispitanikâ samo onoliko dugo koliko je potrebno u svrhe radi kojih se osobni podaci obrađuju; osobni podaci mogu se pohraniti na dulja razdoblja ako će se osobni podaci obrađivati isključivo u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe u skladu s člankom 89. stavkom 1., što podliježe provedbi primjerenih tehničkih i organizacijskih mjera propisanih ovom Uredbom radi zaštite prava i sloboda ispitanika („ograničenje pohrane”);

(f) obrađivani na način kojim se osigurava odgovarajuća sigurnost osobnih podataka, uključujući zaštitu od neovlaštene ili nezakonite obrade te od slučajnog gubitka, uništenja ili oštećenja primjenom odgovarajućih tehničkih ili organizacijskih mjera („cjelovitost i povjerljivost”).“

Navedena načela središnja su točka zaštite prava svih ispitanika čiji se osobni podaci obrađuju i u sustavu visokoga obrazovanja. Predmet ovoga rada je prikupljanje i obrada podataka

studenta od klasifikacijskog postupka za upis na visoko učilište kroz nastavni proces i studiranje do završetka studija kao i njihovo čuvanja nakon odlaska s visokoga učilišta.

2.4. Voditelj obrade, izvršitelj obrade i zajednički voditelji obrade osobnih podataka

Radi daljnjeg rasvjetljavanja pitanja koja su tema ovoga rada potrebno je analizirati još jedan temeljni pojam, a to je voditelj obrade. Sukladno Općoj uredbi, „voditelj obrade je fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje samo ili zajedno s drugima određuje svrhe i sredstva obrade osobnih podataka; kada su svrhe i sredstva takve obrade utvrđeni pravom Unije ili pravom države članice, voditelj obrade ili posebni kriteriji za njegovo imenovanje mogu se predvidjeti pravom Unije ili pravom države članice“.³⁴

Definicija voditelja obrade u sebi sadrži tri bitna elementa. To su:

- fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo;
- koje samostalno ili zajedno s drugima;
- određuje svrhe i sredstva obrade podataka.

Prvi element odnosi se na personalnu komponentu definicije i podrazumijeva fizičke i pravne osobe, a definicijom „svako drugo tijelo“ uključuje najširi niz subjekata. Pravne osobe koje su voditelji obrade u praksi posao obrade povjeravaju fizičkim osobama, svojim zaposlenicima ili vršiteljima usluge. U takvom slučaju odgovornost za obradu podataka je na pravnoj osobi, ona je voditelj obrade. Angažirana fizička osoba za pogreške ili zlouporabu može odgovarati isključivo pravnoj osobi – voditelju obrade, ali prema ispitaniku cjelokupna odgovornost leži na pravnoj osobi. Jedino u slučaju u kojem bi fizička osoba podatke s kojima raspolaže koristila za osobne potrebe izvan djelatnosti voditelja obrade koji ju je angažirao smatrala bi se voditeljem obrade i kao takvu odgovornom ne isključujući pri tom i odgovornost pravne osobe.³⁵ Hipotetski primjer: Ako bi na primjer osoba zaposlena u studentskoj službi adrese elektroničke pošte studenata koji su joj dostupni koristila kako bi studentima reklamirala izlete koje organizira turistička agencija povezana s njom za takvu zlouporabu osobnih podataka studenata može se smatrati visoko učilište zbog propusta u proceduri i neodgovarajućih

³⁴ Opća uredba o zaštiti podataka članak 4. stavak. 7.

³⁵ Opinion 1/2010 on the concept of „controller“ and „processor“, dostupno na https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_en.pdf str. 22.

sigurnosnih mjera prilikom obrade podatka. Odgovornost visokoga učilišta postoji neovisno o odgovornosti njegove odgovorne osobe prema njemu niti o njenoj odgovornosti kao voditelja obrade u vezi sa specifičnom obradom podataka reklamiranjem izleta.

Drugi element predviđa mogućnost da za jednu radnju obrade više pravnih ili fizičkih osoba – voditelja obrade može odrediti svrhu i sredstva obrade pa se u tom slučaju moraju uzeti u obzir svi voditelji obrade kako bi se zaštitili ispitanici čiji se podaci obrađuju. Ovdje se radi o zajedničkim voditeljima obrade osobnih podataka, o čemu će nešto više biti analizirano malo kasnije.

Treći element predstavlja suštinski dio definicije. Određuje što netko treba odrediti da bi se smatrao voditeljem obrade i pomaže odrediti razliku između voditelja obrade i izvršitelja obrade. Onaj tko u određenoj obradi osobnih podataka odlučuje o ove dvije navedene komponente smatra se voditeljem obrade. Na primjer visoko učilište odluči angažirati vanjsku agenciju koja će osobama koje su iskazale interes za studij i dale za to svoju suglasnost periodički putem e-pošte slati informacije o novostima u vezi s upisom na visoko učilište. Visoko učilište je to koje daje precizne upute oko toga kome i kada treba poslati e-poruku i koje informacije ona mora sadržavati. Visoko učilište donijelo je odluku o cilju i svrsi. Iako agencija ima određeno diskrecijsko pravo odlučivanja u vezi s obradom podataka, može odlučiti koji će softver koristiti ili savjetovati visoko učilište kako bi taj tekst trebao izgledati jasno je da je voditelj obrade u ovom slučaju visoko učilište, a agencija koja za njega vrši uslugu korespondencije s potencijalnim studentima je izvršitelj obrade u ime visokog učilišta. Iz navedenog primjera vidi se da postojanje izvršitelja obrade ovisi o volji voditelja obrade koji može odlučiti obrađivati podatke unutar svog sustava oslanjajući se na svoje zaposlenike i tehnološke mogućnosti ili delegirati sve ili dio aktivnosti u vezi s obradom vanjskoj organizaciji.

Uz voditelja obrade koji određuje svrhe i sredstva obrade, a često i sam vrši obradu podataka pa posljedično nosi i odgovornost za postupanje u skladu s pravilima Opće uredbe o zaštiti podataka druga važna figura, koja po pitanju odgovornosti za obrađivane podatke stoji kraj voditelja obrade, je izvršitelj obrade. Sukladno definiciji iz Opće uredbe, „izvršitelj obrade je fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje obrađuje osobne podatke u ime voditelja obrade.“³⁶

³⁶ Članak 4. stavak 8. Opće uredbe o zaštiti podataka .

Uloga izvršitelja obrade ne proizlazi iz njegove pravne prirode nego iz njegovih aktivnosti u konkretnom slučaju obrade. Isti pravni subjekt može u jednom slučaju biti voditelj obrade, a u nekom drugom slučaju izvršitelj obrade. Uz element zasebnosti pravnog subjekta, drugi element, činjenica da izvršitelj djeluje u ime voditelja obrade da izvršava naloge voditelja obrade koji ga je delegirao i naložio mu provesti upute koje mu je dao u pogledu svrhe i sredstava obrade. Izvršitelj obrade koji nadilazi definirani mandat i stječe relevantnu ulogu u pogledu određivanja svrhe ili osnovnih sredstava obrade nije izvršitelj obrade nego zajednički voditelj obrade.³⁷

Nadalje, moguća je i situacija da za obradu podataka odgovaraju kao voditelji dva ili više subjekata. Koncept zajedničkog voditeljstva obrade osobnih podataka uređen je u čl. 26. Opće uredbe, koji glasi:

„1. Ako dvoje ili više voditelja obrade zajednički odrede svrhe i načine obrade, oni su zajednički voditelji obrade. Oni na transparentan način određuju svoje odgovornosti za poštovanje obveza iz ove Uredbe, osobito s obzirom na ostvarivanje prava ispitanika i svojih dužnosti u pogledu pružanja informacija iz članaka 13. i 14., te to čine međusobnim dogovorom, osim ako su odgovornosti voditeljâ obrade utvrđene pravom Unije ili pravom države članice kojem voditelji obrade podliježu i u mjeri u kojoj su one utvrđene. Dogovorom se može odrediti kontaktna točka za ispitanike.

2. Dogovor iz stavka 1. mora odražavati pojedinačne uloge i odnose zajedničkih voditelja obrade u odnosu na ispitanike. Bit dogovora mora biti dostupna ispitaniku.

3. Bez obzira na uvjete dogovora iz stavka 1. ispitanik može ostvarivati svoja prava iz ove Uredbe u vezi sa svakim voditeljem obrade, kao i protiv svakog od njih.“

2.5. Pravni temelji za obradu osobnih podataka

Jedno od temeljnih načela za obradu osobnih podataka je zakonitost. U kontekstu Opće uredbe o zaštiti podataka, ovo znači da svaka obrada osobnih podataka mora imati pravni temelj koji

³⁷ Opinion 1/2010 on the concept of „controller“ and „processor“, dostupno na https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_en.pdf str. 25.

je prepoznat tom uredbom. Ako za obradu osobnih podataka nema odgovarajućeg pravnog temelja ona je u svakom slučaju nezakonita.

Sukladno čl. 6. Opće uredbe,

„1. Obrada je zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega:

- (a) ispitanik je dao privolu za obradu svojih osobnih podataka u jednu ili više posebnih svrha;*
- (b) obrada je nužna za izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik stranka ili kako bi se poduzele radnje na zahtjev ispitanika prije sklapanja ugovora;*
- (c) obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade;*
- (d) obrada je nužna kako bi se zaštitili ključni interesi ispitanika ili druge fizičke osobe;*
- (e) obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade;*
- (f) obrada je nužna za potrebe legitimnih interesa voditelja obrade ili treće strane, osim kada su od tih interesa jači interesi ili temeljna prava i slobode ispitanika koji zahtijevaju zaštitu osobnih podataka, osobito ako je ispitanik dijete.*

Točka (f) prvog podstavka ne odnosi se na obradu koju provode tijela javne vlasti pri izvršavanju svojih zadaća.

2. Države članice mogu zadržati ili uvesti posebne odredbe kako bi se primjena pravila ove Uredbe s obzirom na obradu prilagodila radi usklađivanja sa stavkom 1. točkama (c) i (e) tako da se preciznije odrede posebni uvjeti za obradu te druge mjere za osiguravanje zakonite i poštene obrade, među ostalim za druge posebne situacije obrade kako je predviđeno u poglavlju IX.

3. Pravna osnova za obradu iz stavka 1. točaka (c) i (e) utvrđuje se u:

- (a) pravu unije; ili*
- (b) pravu države članice kojem voditelj obrade podliježe.*

Svrha obrade određuje se tom pravnom osnovom ili, u pogledu obrade iz stavka 1. točke (e), mora biti nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili izvršavanje službene ovlasti voditelja obrade. Ta pravna osnova može sadržavati posebne odredbe kako bi se prilagodila primjena pravila ove Uredbe, među ostalim opće uvjete kojima se uređuje zakonitost obrade od strane voditelja obrade, vrste podataka koji su predmet obrade, dotične ispitanike, subjekte kojima se osobni podaci mogu otkriti i svrhe u koje se podaci mogu otkriti, ograničavanje svrhe, razdoblje pohrane te aktivnosti obrade i postupke obrade, uključujući mjere za osiguravanje zakonite i poštene obrade, kao i za druge posebne situacije obrade kako je navedeno u poglavlju IX. Pravom Unije ili pravom države članice mora se ostvariti cilj od javnog interesa te ono mora biti razmjerno zakonitom cilju koji se želi postići...“

4. Ako se obrada u svrhu koja je različita od svrhe u koju su podaci prikupljeni ne temelji na privoli ispitanika ili na pravu Unije ili pravu države članice koje predstavlja nužnu i razmjernu mjeru u demokratskom društvu za zaštitu ciljeva iz članka 23. stavka 1., voditelj obrade, s ciljem utvrđivanja je li obrada u drugu svrhu u skladu sa svrhom u koju su osobni podaci prvotno prikupljeni, uzima u obzir, među ostalim:

Iz dijela odredbe „najmanje jedno od sljedećega“ proizlazi da se za pojedinu obradu osobnih podataka može koristiti više pravnih temelja. Određena obrada podataka istovremeno može biti nužna radi poštivanja pravnih obveza ispitanika, ali isto tako nužna za izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik stranka i kako bi se poduzele radnje na zahtjev ispitanika prije sklapanja ugovora. Na primjer prilikom upisa, visoko učilište ima pravnu obvezu propisanu zakonom da prikupi određene osobne podatke i da ih obrađuje i dijeli u skladu sa zakonom. Istovremeno isti osobni podaci nužni su i za poduzimanje radnji koje su potrebne da bi visoko učilište i ispitanik sklopili ugovor o studiranju. Očito se radi o dva različita temelja za obradu podataka od kojih je jači onaj koji je zakonom propisan. Najčešća greška je traženje suglasnosti za obradu za koju već postoji zakonska obveza jer se voditelj obrade dovodi u situaciju da mu ispitanik može povući suglasnost za obradu podataka koju je dužan poduzimati na temelju zakona, pa se postavlja pitanje učinaka takve privole i njenog povlačenja. Ovakvo postupanje moglo bi se smatrati i povredom načela poštenosti, jer se ispitaniku daje dojam da obrada ovisi o njegovoj autonomnoj odluci, kad je u stvari zakonski obvezatna.

Kada se osobni podaci studenta obrađuju u postupku prijema na studij takva je obrada zakonita na temelju članka 69. stavka 3. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti³⁸ koji

³⁸ Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, NN 119/2022.

propisuje da visoko učilište između ostalog propisuje i isprave koje su potrebne za upis kandidata. Visoko učilište pri tome je dužno propisati obradu samo onih podataka koji su nužni za poduzimanje radnji na zahtjev studenta u postupku vrednovanja njegove prijave za upis na fakultet te radi njegovoga upisa odnosno potpisivanja ugovora o studiranju.

Kada se osobni podaci toga istog studenta dostavljaju Državnom zavodu za statistiku, Ministarstvu ili nekom tijelu državne uprave, takva obrada je zakonita ako je ona nužna radi poštovanja pravne obveze voditelja obrade. U svakom konkretnom slučaju dostave takvih podataka treba imati pravni temelj za takvu pravnu obvezu. Ako se podaci dostavljaju Državnom zavodu za statistiku takva radnja treba biti utemeljena na konkretnom propisu na temelju kojega je fakultet dužan dostaviti osobne podatke studenata. Nekada su se Državnom zavodu za statistiku dostavljali osobni podaci o upisanim studentima na propisanom papirnatom obrascu i studenti su ga bili dužni ispunjavati, a sada se izvještaj generira iz ISVU-a te se na zahtjev Državnoga zavoda za statistiku dostavlja u elektroničkom obliku. Obveza podnošenja izvještaja temelji se na članku 45. Zakona o službenoj statistici.³⁹ Zakonom je propisana i posljedica za odbijanje davanje podataka, davanje nepotpunih i netočnih podataka ili nedavanje podataka u propisanom roku što povlači prekršajne odredbe iz članka 76. navedenog zakona. Podaci koji se daju u ovom izvještaju koriste se isključivo u statističke svrhe i ne koriste se kao pojedinačni. I tako je za svaku pojedinu obradu svakog pojedinog osobnog podatka i za njegovo eventualno dijeljenje s drugim institucijama potrebno pronaći pravni temelj.

Jedna od konkretnih nedoumica s kojom se susreću fakulteti u obradi osobnih podataka studenata odnosi se na davanje osobnih podataka studenata, konkretno podataka o uspjehu na studiju i trenutnom statusu studenta roditeljima. Fakultet je takve podatke načelno dužan dati, a pravni temelj za otkrivanje istih nalazi se u članku 290. Obiteljskog zakona.⁴⁰ Stavkom 1. navedenog članka je propisano da su roditelji dužni uzdržavati punoljetno dijete koje se školuje u srednjoj školi, odnosno polazi sveučilišni ili stručni studij u skladu s posebnim propisima, odnosno program za osnovno obrazovanje ili program srednjoškolskog obrazovanja odraslih te redovito i uredno ispunjava svoje obveze, a najdulje do navršene dvadeset šeste godine života djeteta. Stavak 5. propisuje da roditelj djeteta iz stavka 1. ovoga članka ima pravo od djeteta, nadležnih tijela i pravnih osoba tražiti i dobiti podatke o djetetovu obrazovanju, odnosno

³⁹Zakon o službenoj statistici, NN 25/2020.

⁴⁰ Obiteljski zakon, NN NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23.

zaposlenju. Ipak, takve podatke fakulteti ne bi trebali davati automatski na zahtjev roditelja. Potrebno je da se oni prethodno legitimiraju odnosno dokažu da stvarno uzdržavaju dijete za koje se traže podaci o statusu na studiju. Smatram da je za dokazivanje te činjenice dovoljan dokaz o zajedničkom prebivalištu djeteta i roditelja, a ako takav dokaz ne postoji onda bi roditelj koji traži podatke trebao dostaviti izvratke iz banke iz kojih se vide redovitost uplate novčanih sredstava u korist djeteta ili sudsko rješenje o obvezi uzdržavanja djeteta.

Prikupljeni osobni podaci studenata mogu se koristiti isključivo za svrhu za koju su prikupljeni odnosno u skladu s odredbama o zakonitosti obrade iz članka 6. stavka 1. Uredbe. To konkretno znači da se prikupljeni studentski podaci do kojih je visokoškolska ustanova došla na temelju prijave kandidata za upis na visokoškolsku ustanovu mogu koristiti samo u svrhu obrade ispitanikovog zahtjeva te njegovog upisa i studiranja na visokoškolskoj ustanovi, odnosno ispunjavanja zakonskih obveza visokoga učilišta koji iz takvog odnosa sa studentom proizlaze, ali i u svrhu određenih legitimnih interesa visokoga učilišta koji su povezani s na primjer kvalitetom studija, praćenjem uspjeha studenata, poboljšanjem studentskog standarda i slično..

3. Osobni podaci studenata koje obrađuju visoka učilišta

3.1. Obrade podataka u upisnom postupku

Obrada osobnih podataka studenata započinje u kandidacijskom postupku za upis na fakultet i ona za studente traje sve dok studiraju, a određeni se njihovi osobni podaci čuvaju i trajno. Fakultet od studenata prikuplja i obrađuje neke relevantne informacije poput, ali ne isključivo: imena i prezimena, datuma i mjesta rođenja, spola, fotografiju lica studenta, OIB, JMBAG, podatak o državljanstvu i narodnosti, adresu prebivališta/boravišta, podatke o postignutoj razini obrazovanja i ostvarenom uspjehu, prisustvovanje nastavi, ocjene, kontakt brojeve telefona i e-mail adrese, podatke o osobama koje uzdržavaju studenta, podatke o studentskim radovima i slično. Osobni podaci, također, mogu sadržavati „osjetljive osobne podatke“, odnosno „posebne kategorije osobnih podataka“, kako su opisani u Uredbi. Takvi „osjetljivi osobni podaci“ ili „posebne kategorije osobnih podataka“ mogu uključivati podatke o studentovom rasnom ili etničkom podrijetlu, religiji, političkom opredjeljenju, fizičkom ili mentalnom zdravlju te podatke koji se tiču kaznenih djela ili kaznenih postupaka.

Proces prijave ili registracije i upisa studenata na visoka učilišta odvija se putem Nacionalnog informacijskog sustava prijave na visoka učilišta (NISpVU) koji služi kandidatima za prijavu na odabrane studijske programe, čime se određuju i ispiti državne mature koje moraju položiti. Sustavu se pristupa preko internetske adrese www.postani-student.hr.⁴¹

⁴¹ Dostupno na uputama za upis studenata na internetskim stranicama Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Prijavi se

Registracija novih korisnika

[Naslovnica](#) [Studijski programi](#)

Ukoliko si strani državljanin/ka ili si srednje obrazovanje završio/la prije 2010. ili završavaš/završio si srednje obrazovanje izvan RH ili u sustavu obrazovanja odraslih u RH ovdje se možeš registrirati za pristup Nacionalnome informacijskom sustavu prijava na visoka učilišta kako bi mogao/la prijavljivati studijske programe i ispite Državne mature. [Detaljnije upute](#)

Osobni podatci

Strani državljanin: (Strani državljanin je osoba koja nema hrvatsko državljanstvo)

Državljanstvo: Nemam hrvatsko državljanstvo

Ime:

Prezime:

Ime oca:

Prezime oca:

Ime majke:

Prezime majke:

Ime oca u genitivu:

Ime majke u genitivu:

Prikaz na dokumentima:

OIB: [Provjeri ispravnost OIB-a](#)

Datum rođenja (DD.MM.GGGG):

Država rođenja:

Mjesto rođenja:

Spol:

Adresa:

Država:	<input type="text"/>
Mjesto:	<input type="text"/>
Poštanski broj:	<input type="text"/>
Ulica i broj:	<input type="text"/>

Nadareni učenik s direktnim upisom na umjetničke akademije:

Kandidat iz obrazovanja odraslih:

Škola: Škola izvan obrazovnog sustava RH

Godina završetka srednje škole:

Država škole:

Studiram ili sam završio:

- Ne studiram
- Određeni studij i program
- Drugi diplomski studij u RH
- Diplomski studij izvan RH
- Prediplomski studij izvan RH

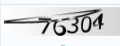
E-mail:

Telefon:

Mobitel:

Positivni broj države:	<input type="text"/>	npr. 385
Prezime:	<input type="text"/>	npr. 98
Broj:	<input type="text"/>	npr. 123456

[Provjeri ispravnost broja mobitela](#)

[Ne mogu pročitati kontrolni broj](#)

Prepiši kontrolni broj sa slike:

[Registriraj se](#)

Slika 1: Registracija putem Nacionalnog informacijskog sustava prijave na visoka učilišta (NISpVu)

Primjenom Uredbe, kandidati u ovom postupku za upis na željeno visoko učilište postaju ispitanici jer daju svoje osobne podatke kako bi se mogli kvalificirati i ostvariti pravo na upis željenog fakulteta.

Kandidati su dužni proći kroz proces registracije (ako su strani državljani ili su srednje obrazovanje završili prije 2010. godine ili ga završavaju izvan Republike Hrvatske ili su u sustavu obrazovanja odraslih u Republici Hrvatskoj), kao što je prikazano na slici 1. Prilikom popunjavanja podataka od kandidata/ispitanika traženi su osnovni identifikacijski podaci, kao i

broj mobitela te adresa elektroničke pošte putem čega će se s njima vršiti daljnja komunikacija. Nakon uspješno završenog procesa registracije kandidati zaprimaju korisničke podatke na broj mobitela koji su naveli prilikom registracije.

[Prijavi se](#)

[Naslovnica](#) [Studijski programi](#)

- Učenici koji ove godine završavaju srednje obrazovanje u redovitome sustavu obrazovanja u RH prijavljuju se elektroničkim identitetom iz sustava AAI@EduHR. Učenici koji još nemaju PIN to polje ostavljaju praznim.
- Kandidati koji su srednje obrazovanje završili prethodne školske godine u redovitome sustavu obrazovanja u RH kroz proces aktivacije dobivaju nove korisničke podatke i PIN. Također, aktiviraju se i ostali kandidati koji su srednje obrazovanje završili u redovitome sustavu obrazovanja RH, a do sada se nisu aktivirali.
- Ostali se kandidati, pa tako i kandidati koji srednje obrazovanje završavaju ili su završili u sustavu obrazovanja odraslih u RH, registriraju čime dobivaju korisničke podatke i PIN.

 Prijava u sustav

Korisnička oznaka:

Lozinka:

PIN:

[Prijavi se](#)

[Završio/la sam srednje obrazovanje u redovitome sustavu obrazovanja u RH nakon 2009. i želim se aktivirati](#)

[Završio/la sam srednje obrazovanje u RH prije 2010. godine ili u sustavu obrazovanja odraslih i želim se registrirati](#)

[Završavam ili sam završio/la srednje obrazovanje izvan RH i želim se registrirati](#)

[Želim da mi se ponovno pošalju korisnički podaci](#)

Slika 2. Prijava putem Nacionalnog informacijskog sustava prijave na visoka učilišta (NISpVu)

Kandidati koji završavaju svoje srednjoškolsko obrazovanje u godini u kojoj redovno upisuju studijski program trebaju se samo prijaviti u sustav, na stranicama *Postani student*, slika 2. Navedeni kandidati su od strane srednje škole koju pohađaju već dobili svoje korisničke podatke kojima se trebaju prijaviti u sustav, a prethodno su od srednjih škola zatražili sve relevantne podatke kandidata.

Kandidatima/ispitanicima dostupne su sve informacije koje im u bilo kojem smislu mogu pomoći pri odabiru ustanove u kojoj žele nastaviti svoje obrazovanje. Isto tako, detaljno im je objašnjeno nekoliko učestalih pitanja koja su dostupna na stranici <https://www.studij.hr/cesta-pitanja>.

Kandidati se putem istog portala mogu prijaviti i za diplomski studij, na internetskoj stranici <https://diplomski.studij.hr/>. Ispitaniku je ponuđeno da se prijavi s dobivenim korisničkim podacima te da pročita i složi se s općim uvjetima sudjelovanja u postupku prijave na diplomatske studijske programe. Kandidata/ispitanika se najprije upozna s činjenicama da je Nacionalni informacijski sustav prijava na diplomatske studijske programe (NISpDS) središnji informacijsko-administracijski servis putem kojega se kandidati prijavljuju za upis na diplomatske studijske programe te da objedinjuje podatke Informacijskog sustava visokih učilišta (ISVU), ostalih informacijskih sustava visokih učilišta te podatke Nacionalnog informacijskog sustava prijava na visoka učilišta (NISpVU). Sustav na temelju rezultata na prethodnoj razini studija (preddiplomski studij), rezultata iz dodatnih provjera posebnih znanja, vještina i sposobnosti te drugih postignuća izrađuje rang-liste kandidata za diplomatske studijske programe. U javnome dijelu omogućen je uvid u ponudu diplomatskih studijskih programa, upisne kvote i uvjete upisa na diplomatske studijske programe na pojedina visoka učilišta koja provode centralnu prijavu diplomatskih studijskih programa putem NISpDS, a u korisničkom dijelu omogućuje prijavu diplomatskih studijskih programa i uvid u vlastite rezultate za rangiranje pri upisu na diplomatske studijske programe.⁴² Osobni podaci studenata koje visoka učilišta svakako obrađuju su ime i prezime, osobni identifikacijski broj, datum i mjesto rođenja, ime roditelja, adresa prebivališta, adresa boravišta, osobna fotografija lica bankovni podaci, podaci o elektroničkom identitetu, broj telefona, adresu elektroničke pošte, JMBAG (jedinствени matični broj akademskog građana) i ostale podatke koji su nužni za izvršavanje ugovora o studiranju između studenta i visokog učilišta, za ostvarenje studentovih prava koja proizlaze iz studentskog statusa i za poštovanje pravnih obveza voditelja obrade.

Središnji prijavni ured (SPU) ustrojen je pri Agenciji za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) sa zadaćom pružanja informacija o uvjetima upisa na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj. Zadaće SPU-a su objedinjavanje podataka o ispunjavanju uvjeta za upis kandidata na visoka učilišta, izrada rang-lista bodovanih postignutih rezultata školovanja na temelju kojih visoka učilišta upisuju kandidate na studijske programe te pružanje informacija o uvjetima upisa na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

U okviru svoga djelokruga AZVO, između ostalog, prikuplja i obrađuje podatke o sustavu znanosti i visokog obrazovanja i drugim sustavima s kojima je znanost i visoko obrazovanje u međuovisnosti. Prikupljanje i obrada podataka nužni su za ispunjenje zadataka u izvršavanju

⁴² Dostupno na internetskoj stranici: <https://diplomski.studij.hr/>

javnih ovlasti koje ima Agencija za znanost i visoko obrazovanje, a u koje spadaju i planiranja politika i praćenja visokog obrazovanja, obavještanja javnosti, planiranja i praćenja mreže visokih učilišta i studijskih programa, za izradu analiza, statistika i provedbu istraživanja iz područja visokog obrazovanja, provedbu postupaka vanjskog osiguranja kvalitete te izrade analiza i statističkih izvješća o visokom obrazovanju.

3.2. Mapiranje obrada osobnih podataka u tijeku studiranja

Obrade podataka koje se događaju u kontekstu upisnog postupka samo su mali dio procesa obrada osobnih podataka, u usporedbi s onima koji se odvijaju tijekom i nakon studija. Za potrebe ovog rada pokušat ću prikazati na sistematičan i cjelovit način što se događa s osobnim podacima studenata nakon što postanu studenti visokog učilišta. U tu svrhu pripremio sam tablicu u kojoj se obrade klasificiraju po nekoliko bitnih parametara obrade osobnih podataka. Radi preglednijeg prikaza, koriste se sljedeće oznake:

(1) Za potrebe određivanja svrhe obrade:

- **Identifikacija:** Odnosi se na identifikaciju ispitanika odnosno studenta
- **Statistika:** Odnosi se na zakonsku obvezu predaje statističkih podataka
- **Komunikacija:** Elektronička adresa je alat za komunikaciju između studenta i visokog učilišta
- **Korištenje prava na temelju statusa:** Na temelju određene činjenice o ispitaniku pripadaju mu određena propisana prava
- **Stjecanje statusa studenta:** Odnosi se na podatke na temelju kojih je ispitanik ostvario pravo na stjecanje studentskog statusa
- **Financijska evidencija:** Odnosi se na podatke kojima se utvrđuju troškovi studija i njihovo podmirivanje te ostale financijske podatke povezane sa studijem i studentom
- **Evidencija o studiranju:** Odnosi se na podatke kojima se prati studentovo napredovanje kroz studij
- **Evidencija statusa studenta:** Odnosi se na podatke kojima se prati studentski status ispitanika
- **Evidencija o ishodu studiranja:** Odnosi se na podatke kojima se utvrđuju stečene kvalifikacije te nazivi i stupnjevi obrazovanja
- **Evidencija o mobilnosti:** Odnosi se na podatke kojima se prati i koji su potrebni za realizaciju mobilnosti studenata
- **Evidencija o subvencioniranom stanovanju:** Odnosi se na podatke o ostvarenom pravu te kategoriji i obimu tog prava
- **Evidencija studentskih poslova:** Odnosi se na podatke o studentskim poslovima, podatke o posredovanju za njih te o financijskim transakcijama i podacima u vezi s njima
- **Evidencija o stipendiranju:** Odnosi se na podatke o kandidatima i dobitnicima državnih stipendija te na podatke o stipendiji koja se dodjeljuje.

- **Utvrđivanje statusa radi ostvarivanja prava:** Odnosi se na podatke na temelju kojih ispitaniku pripadaju određena prava
- **Evidencija o potpori prijevoza za osobe s invaliditetom:** Odnosi se na podatke o korisnicima kojima je dodijeljena potpora te na podatke o potpori koja se dodjeljuje
- **Izrada diplome:** Odnosi se na podatke za koje je Pravilnik o sadržaju diploma i dopunskih isprava o studiju propisao da obvezni podaci na diplomi

(2) Za potrebe određivanja izvora podataka:

- **PS:** Podaci dobiveni elektroničkom razmjenom podataka od portala Postani student, pri upisu
- **ISP:** Podaci dobiveni od ispitanika (studenta)
- **VO:** Podatak dodijeljen od voditelja obrade
- **IO:** Podatak dodijeljen od izvršitelja obrade

(3) Za potrebe određivanja pravnog temelja obrade:

- **ZVOZD:** Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti
- **ZOSS:** Zakon o službenoj statistici
- **Nužna obrada:** Obrada je nužna za izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik stranka

(4) Za potrebe određivanja trajanja pohrane podataka:

- **T:** Podaci se čuvaju trajno
- **DKS:** Do kraja studija

(5) Primatelji (druge osobe s kojima se podaci dijele)

- **DZS:** Državni zavod za statistiku
- **MZO:** Ministarstvo znanosti i obrazovanja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)
- **AZVO:** Agencija za znanost i visoko obrazovanje

(6) Sustav / mjesto pohrane podataka:

- **ISVU:** Informacijski sustav visokih učilišta
- **X:** Studentska iskaznica
- **Idr:** Odnosi se na razne sustave pohrane kojima se koriste visoka učilišta

Tablica 1. Klasifikacija obrade osobnih podataka studenata

Podaci o studentu i pravima na teret javnih sredstava:						
Podatak	Svrha	Izvor	Sustav	Pr. temelj	Rok	Primatelji
Ime	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS,
Prezime	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS,
OIB	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS,
JMBAG	Identifikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Spol	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS,
Datum, mjesto i država rođenja	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS,
Prebivalište	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS,
Boravište	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS
Državljanstva	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS
Status osobe u skladu s propisima o međunarodnoj zaštiti, ako je primjenjivo	Identifikacija/ Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS

Invaliditet	Identifikacija/Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS
Nacionalnost	Statistika/Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS
Poseban status	Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS
Osnova zdravstvenog osiguranja	Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS
Razina prava na subvencioniranu prehranu	Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS
Prethodno stečena kvalifikacija i obrazovna ustanova	Statistika/Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS
Upisni broj iz Nacionalnog informacijskog sustava prijava na visoka učilišta (NISpVU) (ako je primjenjivo)	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS
I. Podaci o studiranju, napredovanju studenta kroz studij, mobilnosti, i stečenim kvalifikacijama:						
a) Podaci o studiranju i napredovanju studenta kroz studij:						
Ime	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS,
Prezime	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS,
OIB	Identifikacija/Statistika	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75. ZOSS čl. 45.	T	MZO, AZVO, DZS,

JMBAG	Identifikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Šifra visokog učilišta iz Upisnika visokih učilišta	Identifikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naziv visokog učilišta	Identifikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Broj studentske iskaznice i datum izdavanja	Identifikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naziv visokog učilišta koje je izdalo iskaznicu	Identifikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Broj Europske studentske iskaznice i datum izdavanja (ako je primjenjivo)	Identifikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
AAI@Edu.hr elektronički identitet	Identifikacija/Komunikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Kontaktne podatke elektroničke pošte na domeni visokog učilišta	Identifikacija/Komunikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Kontaktne podatke elektroničke pošte koja nije na domeni visokog učilišta	Identifikacija/Komunikacija	ISP	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Kontaktne podatke dodatnog načina komunikacije.	Identifikacija/Komunikacija	ISP	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Iznos troškova studija po akademskoj godini	Financijska evidencija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO

Iznos subvencije troškova studija iz Državnog proračuna	Financijska evidencija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Iznos troškova studija koje podmiruje student	Financijska evidencija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Izravne i neizravne potpore studentu iz sredstava visokih učilišta	Financijska evidencija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Šifra studijskog programa iz Upisnika studijskih programa	Evidencija o studiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naziv studijskog programa	Evidencija o studiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Datum, akademska godina i semestar upisa na studijski program	Evidencija o studiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Broj upisanih, stečenih i priznatih prethodno stečenih ECTS bodova po akademskoj godini	Evidencija o studiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Broj priznatih ECTS bodova kroz sustav priznavanja prethodnog učenja	Evidencija o studiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Aritmetički i težinski prosjek ocjena po svakoj akademskoj godini i ukupno sve akademske godine na predmetima potrebnim za	Evidencija o studiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO

završetak studija i ukupno za sve predmete						
Podatak je li ispunjen uvjet za upis više godine studija po svakoj akademskoj godini	Evidencija o studiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Mirovanja obaveza (razlog, početak i završetak)	Evidencija o studiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Status studenta (redovni, izvanredni)	Evidencija statusa studenta	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Datum početka i završetka studija	Evidencija statusa studenta	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Datum početka i prestanka statusa studenta	Evidencija statusa studenta	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Razlog prestanka statusa studenta	Evidencija statusa studenta	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naziv kvalifikacije	Evidencija o ishodu studiranja	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Stečeni akademski ili stručni naziv ili akademski stupanj	Evidencija o ishodu studiranja	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
b) Podaci o mobilnosti studenta na studiju:						
Ime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Prezime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,

OIB	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
JMBAG	Identifikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Vrsta mobilnosti (dolazna/odlazna)	Evidencija o mobilnosti	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Datum početka i završetka odlazne/dolazne mobilnosti	Evidencija o mobilnosti	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Studij i visoko učilište na koje student odlazi, odnosno s kojeg student dolazi u okviru mobilnosti: naziv visokog učilišta, mjesto i država visokog učilišta, naziv studijskog programa	Evidencija o mobilnosti	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Vrsta međunarodne razmjene	Evidencija o mobilnosti	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naziv sporazuma međunarodne razmjene	Evidencija o mobilnosti	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naziv programa mobilnosti	Evidencija o mobilnosti	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Broj upisanih, stečenih i priznatih ECTS bodova na mobilnosti	Evidencija o mobilnosti	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
II. Podaci o subvencioniranom stanovanju:						
Ime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,

Prezime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
OIB	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Status osobe u skladu s propisima o međunarodnoj zaštiti, ako je primjenjivo	Identifikacija/ Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS
Invaliditet	Identifikacija/Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS
Poseban status	Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS
Rezultati bodovanja u skladu s propisom kojim se uređuje stanovanje studenata	Korištenje prava na temelju statusa	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS
b) Podaci o korisnicima subvencioniranog stanovanja:						
Ime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Prezime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
OIB	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Ostvareno pravo u natječajnom postupku	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Ostvareno pravo po posebnoj odluci Ministarstva	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Naziv ustanove pružatelja usluge	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,

subvencioniranog stanovanja						
Smještajna jedinica	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Adresa smještajne jedinice	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Kategorija smještaja	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Datum početka i završetka korištenja usluge subvencioniranog stanovanja	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Iznos subvencije troškova stanovanja iz Državnog proračuna	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Iznos subvencije Ministarstva	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Iznos subvencije troškova stanovanja visokog učilišta ili drugog javnopravnog tijela, ako primjenjivo	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Iznos troška stanovanja koji snosi korisnik usluge subvencioniranog stanovanja	Evidencija o subvencioniranom stanovanju	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
IV. Podaci o studentskim poslovima:						
Ime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,

Prezime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
OIB	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
JMBAG	Identifikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Posrednik	Evidencija studentskih poslova	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naručitelj posla	Evidencija studentskih poslova	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Broj ugovora	Evidencija studentskih poslova	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Razdoblje za koje je ugovor izdan	Evidencija studentskih poslova	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Broj sati obavljanja posla	Evidencija studentskih poslova	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naknada za obavljene studentski posao	Evidencija studentskih poslova	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Doprinosi prema posebnim propisima	Evidencija studentskih poslova	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naknada posredniku za podmirivanje troškova posredovanja i poboljšanje studentskoga standarda	Evidencija studentskih poslova	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naknada posredniku za aktivnosti (namijenjene studentima) koje provode studenti i	Evidencija studentskih poslova	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO

studentske organizacije						
Podaci o korisnicima državnih stipendija:						
Ime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Prezime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
OIB	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Vrsta stipendije	Evidencija o stipendiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Akadska godina dodjele	Evidencija o stipendiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Rezultati bodovanja u skladu s propisom kojim se uređuje dodjela državne stipendije	Evidencija o stipendiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Razdoblje primanja stipendije	Evidencija o stipendiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Mjesečni iznos stipendije	Evidencija o stipendiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Ukupno isplaćeni iznos stipendije	Evidencija o stipendiranju	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
VI. Podaci o korisnicima potpore prijevoza studenata s invaliditetom:						
Ime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Prezime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
OIB	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,

Invaliditet	Utvrđivanje statusa radi ostvarivanja prava	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Akadska godina dodjele potpore	Evidencija o potpori prijevoza za osobe s invaliditetom	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Razdoblje primanja potpore	Evidencija o potpori prijevoza za osobe s invaliditetom	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Mjesečni iznos potpore	Evidencija o potpori prijevoza za osobe s invaliditetom	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Ukupno isplaćeni iznos potpore	Evidencija o potpori prijevoza za osobe s invaliditetom	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Podatkovni sadržaj evidencije svjedodžbi, diploma i dopunskih isprava o studiju						
I. Osnovni podaci o studentu:						
Ime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Prezime	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
OIB	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
JMBAG	Identifikacija	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Spol	Pravilnik o sadržaju diploma i dopunskih isprava o studiju ne propisuje objavu spola. Navedeni podatak može se prikupljati za potrebe statistike i analize.	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
Datum, mjesto i država rođenja	Identifikacija	PS	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO, DZS,
II. Podaci o ispravi na hrvatskom i engleskom jeziku						
Vrsta isprave (diploma, svjedodžba ili	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO

dopunska isprava o studiju)						
Naziv visokog/ih učilišta koje izdaje ispravu	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Sjedište visokog/ih učilišta koje izdaje ispravu	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Naziv ili nazivi završenog studijskog programa po čijem završetku se izdaje isprava	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Znanstveno područje i znanstveno polje u kojem je stečena isprava	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Stečeni akademski ili stručni naziv, odnosno nazivi, ili akademski stupanj	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Broj ECTS bodova studija, ako je primjenjivo	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Datum završetka studija	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Jedinstveni broj, mjesto i datum izdavanja isprave	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Ime i prezime čelnika visokog učilišta	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO
Digitalizirana isprava digitalno	Izrada diplome	VO	ISVU i dr.	ZVOZD čl. 75.	T	MZO, AZVO

potpisana odnosno ovjerena kvalificiranim elektroničkim pečatom visokog učilišta koje izdaje ispravu						
--	--	--	--	--	--	--

3.2.1. *Općenito o svrhama obrade osobnih podataka studenata*

Svrha obrade osobnih podataka na visokom učilištu propisane su ili bi trebale biti propisane Pravilnikom o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju.⁴³ Pravilnik navodi da „podatke za Središnju evidenciju prikupljaju i obrađuju Ministarstvo i Agencija za potrebe utvrđivanja prava upisa studenata na studij i drugih prava na teret javnih sredstava, planiranja politika praćenja visokog obrazovanja, provedbu postupaka vanjskog vrednovanja i osiguravanja kvalitete, vođenja evidencija ishoda postupaka vanjskog vrednovanja i osiguravanja kvalitete visokog obrazovanja. te izrade analiza, statistika i provedbe istraživanja iz područja visokog obrazovanja i znanosti, u skladu sa svojim nadležnostima“.⁴⁴ Navedena je definicija široka i nije egzaktna jer svrhe uporabe osobnih podataka nisu u navedenom pravilniku jasno definirane.

Općom uredbom o zaštiti podataka propisano da voditelj obrade određuje svrhe i sredstva obrade osobnih podataka.⁴⁵ Pravilnik o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju kojim su propisana svrha i sredstva obrade osobnih podataka u visokom obrazovanju, donio je ministar znanosti i obrazovanja. Proizlazi da je voditelj obrade osobnih podataka, ili barem jedan od zajedničkih voditelja, u visokom obrazovanju ministarstvo nadležno za sustav visokog obrazovanja odnosno u trenutku pisanja ovog rada Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Navedeno je i propisano Pravilnikom o sadržaju i korištenju informacijskog sustava u visokom obrazovanju odredbom na temelju koje središnju evidenciju studenata vodi Ministarstvo⁴⁶ Stoga, trebalo je u duhu odredbi Opće uredbe o zaštiti podataka svrhe obrade precizirati za svaki podatak za koji propisuje obrade kako bi podaci bili prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe, a time i obrada bila usklađena s Općom uredbom o zaštiti podataka.⁴⁷

⁴³ Pravilnik o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju, NN 36/2023.

⁴⁴ Čl. 9. st. 1 Pravilnika o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju

⁴⁵ Čl. 4. st. 1. tč. 7. Opće uredbe o zaštiti podataka

⁴⁶ Čl. 4. st. 1. Pravilnika o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju

⁴⁷ Čl. 5. st. 1. tč. (b) Opće uredbe o zaštiti podataka

U gornjoj tablici u kojoj su navedeni svi podaci za koje je Pravilnikom o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju propisano prikupljanje i njihova obrade navedena je i svrha njihove obrade onako kako smatram da su svrhe trebale biti propisane u tom pravilniku. Potrebno je napomenuti da predmetni pravilnik ne prepoznaje fotografiju studenta kao osobni podatak koji se obrađuje iako se ona nalazi u ISVU sustavu, a i sastavni je dio studentske iskaznice. Svrha njezine obrade je identifikacija studenta kod korištenja prava povezanih sa studentskim statusom kao i kod pristupanja ispitima, pojedinim vježbama i mogućim ostalim sadržajima na visokom učilištu. Potrebno je napomenuti da kad se u statističke svrhe provodi daljnja obrada takva se odredba ne smatra neusklađenom s prvotnim svrhama, ako su primijenjene sve propisane zaštitne mjere.⁴⁸

3.3. Obrade u svrhu identifikacije studenata

Uz spomenutu obradu u statističke svrhe određeni se podaci prikupljaju u prvom redu u svrhu identifikacije ispitanika. Ranije je spomenuto da je voditelj obrade osobnih podataka u visokom obrazovanju Ministarstvo. U tom slučaju, a pogotovo u slučaju prikupljanja podataka koja visoka učilišta ne bi ni prikupljala da ne postoji zakonska obveza u statističke svrhe, visoka su učilišta izvršitelj obrade. U slučajevima u kojim bi visoka učilišta morala u svrhu provođenja studija prikupljati da ona i nisu navedena u Pravilniku o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju visoka su učilišta zajednički voditelji obrade zajedno s Ministarstvom. Osnovni osobni podaci o studentu koji se prikupljaju već u samom procesu upisa na visoko učilište jesu:

Ime i prezime te djevojačko prezime predstavljaju osnovni podatak o nečijem identitetu. Osobni podatak o imenu i prezimenu pa čak i spolu ne predstavljaju trajni alat za otkrivanje identiteta određene osobe jer je podložan promjeni. U današnje doba studentice se za vrijeme studije rjeđe udaju i odlučuju za promjenu prezimena, ali je takva promjena moguća. Visoka učilišta susreću se sa zahtjevima studenata za promjenom imena ili prezimena. Predanom zahtjevu za promjenu osobnog podatka, potrebno je priložiti dokument kojim dokazuje tu promjenu npr. vjenčani ili rodni list, izvrši se promjena u sustavu i sastavi službena zabilješka.

Spol ispitanika odnosno podatke o njemu visokoškolska ustanova u pravilu, uz neke vrlo ograničene iznimke ne bi trebala obrađivati jer se pravo i obveze studenata redovito ne bi trebali temeljiti na činjenici nečijeg spola. Iznimke se odnose na prikupljanje navedenog podatka u

⁴⁸ Čl. 5. st. 1. tč. (b) i čl. 89. st. 1. Opće uredbe o zaštiti podataka

statističke svrhe kada je obrada nužna da voditelj obrade ispuni svoje zakonom propisane obveze. Takva obrada također ima svrhu kada se odrađivanje neke obveze ili korištenje prava temelji na činjenici da je ispitanik određenog spola. To može biti situacija u kojoj se na nekoj visokoškolskoj ustanovi izvodi vježba ili odrađivanje nekih aktivnosti koje po svojim fizičkim karakteristikama drugačije mogu izvršiti pripadnici različitog spola pa bi u tom slučaju imalo smisla obrađivati podatke o spolu pojedinog ispitanika kako bi ga se razmjestilo u grupu u kojoj će biti u stanju optimalno izvršiti ono što program propisuje. Također ako bi ženska osoba tražila mirovanje studentskih obveza na temelju članka 80. Zakona za vrijeme trudnoće u tom slučaju podnošenjem takvog zahtjeva dala je suglasnost za obradu ne samo osobnog podatka o svom spolu nego i o statusu osobe u trudnoći. Naravno, zabranjena je bilo kakva diskriminacija i drugačije tretiranje zbog činjenice da je osoba različitog spola. Osobni podatak o imenu i prezimenu pa čak i spolu ne predstavljaju trajni alat za otkrivanje identiteta određene osobe jer je podložan promjeni.

Osobni identifikacijski broj ili OIB je identifikacijska oznaka koju određuje i dodjeljuje Ministarstvo financija, odnosno Porezna uprava. OIB je nasljednik jedinstvenog matičnog broja građana (JMBG) i do danas ga je trebao u potpunosti zamijeniti. Za razliku od JMBG-a njegov nasljednik OIB ne sadrži informacije koje pokazuju vezu s obveznikom osobnoga identifikacijskog broja kojemu je dodijeljen. On je jedinstven, nekazujući, nepromjenjiv i neponovljiv.⁴⁹ Njegova je osnovna svrha automatska razmjena podataka između tijela državne uprave i transparentniji uvid u imovinu osoba te praćenje tijeka novca što pomaže suzbijanju korupcije.⁵⁰ OIB je također osobni podatak jer na temelju njega osoba također može biti identificirana. Često se događa da na nekoj visokoškolskoj ustanovi istovremeno studiraju osobe koje imaju isto ime i prezime. U tom slučaju prilikom obrade njihovih osobnih podataka te prilikom odrađivanja nastavnih i ostalih procesa za utvrđivanje identiteta osobe nije dovoljno samo ime i prezime. Jedan od alata kojim se identitet osobe može dodatno ili preciznije utvrditi je OIB.

Datum i mjesto rođenja podaci su koje visokoškolska ustanova prikuplja zato što je to nužno za statističke svrhe. Zakon ne propisuje gornju ni donju dobnu granicu kojom bi ograničio pravo nekome da postane student, također nikakva veća ili manja prava ili obveze studenta ne mogu proizlaziti iz činjenice datuma ili mjesta rođenja. Podaci o datumu i mjestu rođenja jesu osobni

⁴⁹ Zakon o osobnom identifikacijskom broju, NN 60/2008.

⁵⁰ https://www.porezna-uprava.hr/HR_OIB/Stranice/sto_je_OIB.aspx

podaci jer se i na temelju njih može identificirati određena osoba, a može se i olakšati identifikacija određene osobe.

Imena roditelja također su podaci koji se ponajprije prikupljaju u statističke svrhe, osobni su podaci iz istih razloga kao i datum i mjesto rođenja, a uz sve druge alate za identifikaciju odnosno lakše utvrđivanje identiteta može bitnih više osoba istog imena i prezimena nema svrhe radi kojih bi visokoškolska ustanova trebala prikupljati navedene podatke.

Adrese prebivališta i boravišta osobni su podaci koji se opet prikupljaju za potrebe statistike, ali njihovo prikupljanje i obrada mogu poslužiti radi održavanja komunikacije između fakulteta i studenta uz elektronički oblik komunikacije koji je danas dominantan. Također, razina određenih studentskih prava može ovisiti o prebivalištu studenta, kao što je na primjer količina glavnih obroka dnevno na koje student ima pravo po subvencioniranoj cijeni. Taj se podatak upisuje u studentsku iskaznicu koju studentu izdaje visokoškolska ustanova, a ako student u MUP-u ima evidentirano samo prebivalište samo taj podatak bit će evidentiran i u bazama podataka visokoškolske ustanove.

Osobna fotografija je osobni podatak koji visoko učilište prikuplja i obrađuje na temelju Pravilnika o studentskoj ispravi, a radi se o podatku koji je izuzetno važan jer je nužan za identifikaciju studenta u brojnim situacijama tijekom studija. Od pristupanja ispitu do konzumacije prava koja mu pripadaju na temelju studentskog statusa. **Jedinstveni matični broj akademskog građana (JMBAG)** dodjeljuje se studentu upisom u visokoobrazovnu instituciju. JMBAG je broj koji određuje svaku osobu akademske zajednice.⁵¹ Iz JMBAG-a se može odrediti ustanova koja ga je dodijelila, a taj je broj također osobni podatak koji je potrebno upotrebljavati imajući u vidu sva zakonska ograničenja u vezi s prikupljanjem i obradom osobnih podataka jer se uvidom u njega i u bazu podataka mogu dobiti sve poznati osobni podaci o studentu. Izvor navedenih podataka je sam student koji ih je visokom učilištu učinio dostupnima za prikupljanje i obradu u tijeku kvalifikacijskog postupka za upis na visoko učilište. Do stupanja na snagu novog zakona najčešći pravni temelj za prikupljanje navedenih osobnih podataka bio je Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju⁵². Sada je to novi Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (u daljnjem tekstu: Zakon). Zakon se referira na evidencije i informacijske sustave u visokom obrazovanju pa u članku 75. navodi

⁵¹ <https://www.pravo.unizg.hr/studij/integrirani-pravni/referada/jmbag>

⁵² Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Narodne novine 123/2003, 198/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 - OUSRH, 46/2007, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/2014 - O, RUSRH, 60/2015 - OUSRH i 131/2017.

da visoka učilišta elektronički vode evidencije i zbirke podataka, posebno evidenciju uspješnosti ostvarenih ishoda učenja studenata te obrađuju prikupljene osobne i druge podatke u svrhu obavljanja nastavne djelatnosti u informacijskom sustavu visokih učilišta i u pregledniku studijskih programa odnosno osiguravaju interoperabilnost evidencija i zbirka podataka te elektroničko preuzimanje podataka u informacijski sustav visokih učilišta i u preglednik studijskih programa. Propisano je i da ministarstvo nadležno za poslove znanosti i obrazovanja i Agencija za znanost i visoko obrazovanje imaju pristup gore navedenim podacima iz informacijskih sustava radi izrade analiza i statističkih izvješća na razini Republike Hrvatske te utvrđivanja točnosti propisanih podataka iz upisnika. Također je propisano da se navedeni informacijski sustavi koriste pri unutarnjem i vanjskom vrednovanju kvalitete visokog učilišta. Zakon u članku 95. propisuje da se informacijski sustav i infrastruktura sustava visokog obrazovanja, znanstvene i umjetničke djelatnosti ustrojava radi kvalitetne i djelotvorne uporabe podataka i informatičkih resursa za potrebe funkcioniranja i razvoja sustava visokoga obrazovanja, znanstvene i umjetničke djelatnosti i to na razini Republike Hrvatske uz njegovu dostupnost svim visokim učilištima i znanstvenim institutima uz mogućnost povezivanja s europskim i globalnim infrastrukturama. Sve potrebne podatke u informacijski sustav unose visoka učilišta i znanstveni instituti koji su dužni osigurati točnost i ažurnost unesenih podataka.

Nacionalnost također spada u osobne podatke koji visoko učilište prikuplja isključivo u statističke razloge jer temeljenje nekog prava ili obveze na činjenici da je netko ove ili one nacionalnosti nije prihvatljivo.

Državljanstvo je osobni podatak kojim se utvrđuje domicilna država ispitanika. Pripadnost određenom državljanstvu može imati utjecaj na ostvarivanje prava studenata. Tako student državljanin Republike Hrvatske odnosno državljanin druge države članice Europske unije koji studira u redovitom statusu na sveučilišnom ili stručnom prijediplomskom ili diplomskom studiju odnosno sveučilišnom integriranom studiju na javnom visokom učilištu ostvaruje pravo na subvencioniranje troškova školarine u cijelosti iz državnog proračuna, u skladu s uredbom iz članka 99. stavka 8. Zakona.⁵³ Podatak o državljanstvu također se prikuplja i u statističke svrhe.

Podaci o prethodnom školovanju studenata koje visoko učilište prikuplja sadrže podatke o završenoj školi i strukovnom području kao i o programu izobrazbe. Navedeni su podaci važni

⁵³ Članak 79 Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti

jer predstavljaju jednu od činjenica na temelju koje je kandidat stekao pravo da se upiše na fakultet i stekne status studenta. Svrstani su u prvu grupu, zajedno s podacima koji uglavnom služe za identifikaciju jer su tako svrstani i u bazi podatka ISVU, a na temelju tog podatka ispitanik je i ostvario značajan uvjet potreban za priznavanje statusa studenta iako njihova važnost za studenta i visoko učilište uglavnom prestaje upisom studenta na visoko učilište.

3.4. Obrade u financijske svrhe

Prethodno su u tablici identificirane određene obrade podataka koje se vrše u financijske svrhe. Svrha prikupljanja te vrste podataka je praćenje studentovih financijskih obveza i prava te urednosti i ažurnosti njihovih ispunjavanja. Radi se o podacima koji se odnose na iznos troškova studija po akademskoj godini, iznos subvencije troškova studija iz Državnog proračuna, iznos troškova studija koje podmiruje student te na izravne i neizravne potpore studentu iz sredstava visokih učilišta. Ovi se podaci u jednom dijelu odnose na financijske obveze koje će u korist studenta nadležno ministarstvo uplatiti visokoškolskoj ustanovi, a u drugom dijelu radi se o podacima koji se odnose na financijske odnose između studenta i visokoškolske ustanove bez posredovanja ministarstva kao što je slučaj s participacijom dijela troškova studija ili s uplatama koje student sam vrši na temelju odredbi visokoškolske ustanove o podmirenju određenih troškova. S obzirom na navedeno prilikom obrade osobnih podataka za ovu svrhu visokoškolska ustanova i ministarstvo su zajednički voditelji obrade.

3.5. Evidencije o studiranju

Prikupljanje osobnih podataka čija je svrha praćenje i bilježenje ispitanikovog studiranja na visokoškolskoj ustanovi dijeli se na podatke koji se prikupljaju i obrađuju u skladu s Pravilnikom o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju i ostale podatke koje visokoškolska ustanova obrađuje neovisno od navedenog pravilnika jer su joj nužni za obavljanje svoje djelatnosti obrazovanja studenata. Podaci koji se prikupljaju u skladu s predmetnim pravilnikom su datum, akademska godina i semestar upisa na studijski program, broj upisanih, stečenih i priznatih prethodno stečenih ECTS bodova po akademskoj godini, broj priznatih ECTS bodova kroz sustav priznavanja prethodnog učenja, aritmetički i težinski prosjek ocjena po svakoj akademskoj godini i ukupno sve akademske godine na predmetima potrebnim za završetak studija i ukupno za sve predmete, podatak je li ispunjen uvjet za upis više godine studija po svakoj akademskoj godini, mirovanja obaveza (razlog, početak i završetak), status studenta (redovni, izvanredni), datum početka i završetka studija te datum početka i prestanka statusa studenta. Prikupljanje i obrada spomenutih osobnih podataka

regulirano je pravilnikom, ali je realno i potreba visokoškolske ustanove. Navedene podatke visoko učilište samo dodjeljuje studentima, ali je ipak u odnosu na te podatke ono u dijelu samo izvršitelj obrade jer je, kako je ranije objašnjeno, Ministarstvo odredilo način i svrhu prikupljanja tih podataka, a u određenom dijelu su visokoškolska ustanova i ministarstvo zajednički voditelji obrade. Visokoškolska ustanova u istu svrhu prikuplja i podatke koji nisu regulirani spomenutim pravilnikom, ali su itekako nužni. Takvi su podaci, za koje je onda visokoškolska ustanova voditelj obrade, podaci o tijeku studiranja, pohađanju vježbi i predavanja ili ostalih oblika nastave, razne preporuke, pisani radovi, seminarski radovi, kontinuirane provjere znanja, eventualna mirovanja prava i obveza pa sve do uspjeha na studiju i ostvarenim ECTS-ima koji su opet zajednički podatci pa bi za takve podatke visokoškolska ustanova i nadležno ministarstvo bili zajednički voditelji obrade.

3.5.1. Evidencija statusa studenta i evidencija o ishodu studiranja

Podaci prikupljeni u svrhu potvrde i praćenja studentskog statusa ispitanika te podaci na kojima se utvrđuju stečene kvalifikacije te nazivi i stupnjevi obrazovanja odnose se na status studenta (redovni, izvanredni), datum početka i završetka studija kao i datum početka i prestanka statusa studenta, razlog prestanka statusa studenta i konačno naziv kvalifikacije i stečeni akademski ili stručni naziv ili akademski stupanj. Ponovno se radi o propisanim podacima koje ispitaniku samo dodjeljuje visoko učilište, a ono je s ministarstvom zajednički voditelj obrade.

3.5.2. Evidencija o mobilnosti

Podaci kojima se prati i koji su potrebni za realizaciju mobilnosti studenata tijekom studija su vrsta mobilnosti (dolazna/odlazna), datum početka i završetka odlazne/dolazne mobilnosti, studij i visoko učilište na koje student odlazi, odnosno s kojeg student dolazi u okviru mobilnosti: naziv visokog učilišta, mjesto i država visokog učilišta, naziv studijskog programa, vrsta međunarodne razmjene, naziv sporazuma međunarodne razmjene, naziv programa mobilnosti te broj upisanih, stečenih i priznatih ECTS bodova na mobilnosti. Ministarstvo, visokoškolska ustanova, ali i visokoškolska ustanova sa suprotne strane mobilnosti zajednički su voditelji obrade za ove podatke.

3.5.3. Podaci o subvencijama i studentskim poslovima

Podaci o subvencioniranom stanovanju, o korisnicima subvencioniranog stanovanja te podaci o korisnicima državnih stipendija i korisnicima potpore prijevoza studenata s invaliditetom

prikupljaju se u svrhu omogućavanja korištenja određenog prava iz studentskog standarda ispitanicima kojima na temelju nekog njihovog statusa takva prava pripadaju. Uz osnovne identifikacijske podatke prikupljaju se podaci o eventualnom posebnom statusu, invaliditetu, rezultatima bodovanja ako je pravo priznato na temelju natječaja nakon kojega se formirala rang lista kandidata, zatim podaci o datumu početka i završetka korištenja prava te evidencija o visini i obimu ostvarenih prava i nazivu ustanove koje će određena prava osigurati ako je primjenjivo. Visoko učilište je u slučaju ovih podataka izvršitelj obrade u dijelu u kojem je navedene podatke prikupilo, a institucije koje su mjerodavne za donošenje odluka o pojedinom pravu su izvršitelji obrade u dijelu podataka koje su dodijelile ispitaniku te zajednički voditelj obrade s Ministarstvom koje podzakonskim aktima propisuje načini uvjete ostvarivanja tih prava.

Podaci o studentskim poslovima odnose se na osnovne identifikacijske podatke te na podatke u kojima se bilježi posrednik, naručitelj posla, broj ugovora, razdoblje za koje je ugovor izdan, broj sati obavljanja posla, naknada za obavljeni studentski posao, doprinosi prema posebnim propisima, naknada posredniku za podmirivanje troškova posredovanja i poboljšanje studentskoga standarda te naknada posredniku za aktivnosti (namijenjene studentima) koje provode studenti i studentske organizacije. Visoko učilište izvršitelj je podataka u dijelu u kojem su ti podaci potrebni da bi se utvrdio studentski status ispitanika, a za ostale podatke izvršitelj obrade i zajednički voditelj obrade s Ministarstvom je posrednik za obavljanje studentskih poslova.

3.5.4. Podaci o ispravama o završetku studija

Podatkovni sadržaj evidencije svjedodžbi, diploma i dopunskih isprava o studiju Sadržaj isprava koje se nakon završetka studija izdaje studentu pravilnik utvrđuje nadležni ministar.⁵⁴ Podatkovni sadržaj evidencije svjedodžbi, diploma i dopunskih isprava o studiju propisan je Pravilnikom o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju kojim je također određeno da središnju evidenciju svjedodžbi, diploma i dopunskih isprava o studiju (Digitalni registar diploma) vodi Ministarstvo. Podaci koji se prikupljaju dijele se na osnovne podatke o studentu i podatke o ispravi na hrvatskom i engleskom jeziku.

⁵⁴ Čl. 73. st. 5. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti

Podaci o studentu koji se prikupljaju su ime, prezime, OIB, JMBAG, spol te datum, mjesto i država rođenja. Prva četiri podatka su identifikacijski podaci ili dodijeljeni identifikacijski brojevi kojima će se kasnije određeni podaci moći povezati s ispitanikom u svrhu utvrđivanja činjenica i izdavanja potvrda na njegov zahtjev. Podaci o spolu evidentiraju se iz statističkih razloga jer uz postojanje OIB-a te podataka o datumu i mjestu rođenja otpada identifikacija kao svrha vođenja podatka o spolu ispitanika i preostaju isključivo statistički razlozi za evidentiranje navedenog podatka.

Podaci o ispravi na hrvatskom i engleskom jeziku za koje je propisano evidentiranje jesu: Vrsta isprave (diploma, svjedodžba ili dopunska isprava o studiju), naziv visokog/ih učilišta koje izdaje ispravu, sjedište visokog/ih učilišta koje izdaje ispravu, naziv ili nazivi završenog studijskog programa po čijem završetku se izdaje isprava, znanstveno područje i znanstveno polje u kojem je stečena isprava, stečeni akademski ili stručni naziv, odnosno nazivi, ili akademski stupanj, Broj ECTS bodova studija, ako je primjenjivo, datum završetka studija, jedinstveni broj, mjesto i datum izdavanja isprave, ime i prezime čelnika visokog učilišta, digitalizirana isprava digitalno potpisana odnosno ovjerena kvalificiranim elektroničkim pečatom visokog učilišta koje izdaje ispravu. Svim navedenim podacima zajednička je svrha prikupljanja, a ona se odnosi na izradu i izdavanje diplome.

Svi gore navedeni podaci upisuju se i spremaju u bazu podataka ISVU. Kada se radi se o matičnim podacima koji predstavljaju osnovne podatke o studentu, koji se kako je obrazloženo mogu mijenjati ali se to događa u rijetkim slučajevima, oni se najčešće unose samo jednom dok se ostali podaci u ISVU mijenjaju češće odnosno dodaju se u sustav u trenutku nastanka činjenice koja uvjetuje unos podatka. Navedeni podaci čuvaju se trajno. Voditelj obrade tih podataka je Ministarstvo, a visokoškolska ustanova na kojoj student studira je izvršitelj obrade te u ponekim slučajevima zajednički voditelj obrade s Ministarstvom. Kao što je ranije spomenuto, u slučaju podataka koje visokoškolska ustanova vodi jer su joj nužni, a njihovo vođenje nije propisano Pravilnikom o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju, ona je samostalni voditelj obrade podataka.

ISVU je složeni informacijski sustav koji olakšava provedbu administrativnih poslova na razini visokoga učilišta. Koristi se na više od 110 visokih učilišta s bazom od više od 140.000,00

studenta i 13.500,00 zaposlenika visokih učilišta. ISVU pokriva većinu administrativnih poslova u vezi sa studentima i njihovim studiranjem koje visoko učilište mora obavljati.⁵⁵

The screenshot shows a web-based form titled "Matični podaci studenta". The form is organized into several sections:

- Akcije:** A sidebar with icons for "Unesi (F8)", "Izmijeni (F9)", "Obriši (F3)", "Dohvati (F7)", "Prihvati (F10)", and "Odbaci (ESC)".
- Aktivno polje:** A sidebar with icons for "Izreži (Ctrl+X)", "Kopiraj (Ctrl+C)", and "Nalijepi (Ctrl+V)".
- Alati:** A sidebar with icons for "Mjesto rođenja studenta" and "Slike studenata".
- Pomoć:** A sidebar with an icon for "Upute za rad (F1)".
- Main Form:** Contains fields for:
 - Nadležno visoko učilište: 130, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
 - JMBAG, OIB, JMBG, Datum rođenja, Spol: muški
 - Ime i prezime, Djevojačko prezime, Ime majke: Vesna, Ime oca: Josip
 - Država i mjesto rođenja: HR, 21000, Split
 - Općina rođenja, Nacionalnost
 - Završena škola: 254, IV. gimnazija "Marko Marulić"
 - Strukovno područje: 32, GIMNAZIJA
 - Program izobrazbe: 437, Opća gimnazija
 - Godina završetka škole, Trajanje izobrazbe (u god.): 4
 - Razina prava na prehranu: 2, Student-nedomicilini, Datum prava na prehranu od: 01.10.2014 do: 15.10.2019
 - Vrijeme ažuriranja: 02.10.2018 12:37
- Other:** A photo placeholder labeled "Slika" and a signature sample labeled "Uzorak potpisa".

At the bottom, there is a table with columns: "Državljanstvo...", "Naziv drž...", "Državljanstvo vrijedi", "Državljanstvo vrijedi...". The first row contains: "HR", "Republik.", "02.04.1995", and an empty cell.

Slika 3. Prozor „MATIČNI PODACI“ u bazi ISVU.

Izvor:

https://wiki.srce.hr/pages/viewpage.action?pageId=1671787&preview=/1671787/38273064/maticni_podaci.png

Studentu se prilikom upisa dodjeljuje elektronički identitet koji također postaje osobni podatak. Elektronički identitet je skup podataka o pojedincu koji se koristi za potrebe provjere identiteta i prava pristupa. Obavezni dio elektroničkog identiteta su korisnička oznaka i lozinka. Korisnička oznaka svojim oblikom podsjeća na adresu elektroničke pošte, ali ona to nije. Prilikom dodjele elektroničkog identiteta svaki korisnik dobiva jedinstvenu korisničku oznaku i lozinku koje mora unijeti prilikom korištenja usluga pristupa mreži, kao i prilikom prijave u različite web aplikacije koje koriste AAI@EduHr infrastrukturu za autentifikaciju i autorizaciju korisnika. Korisnici imaju pravo na elektronički identitet u sustavu AAI@EduHr dokle god traje njihova povezanost s matičnom ustanovom u kojoj su elektronički identitet dobili. Uporabom dodijeljenog elektroničkog identiteta ispitanik dokazuje svoj identitet u svrhu

⁵⁵ <https://www.isvu.hr/sustav/>

pristupa uslugama vezanim uz studiranje. Njime može pristupati raznim aplikacijama i uslugama, a dostupne su mu i neke usluge iz sustava e-građani.⁵⁶

Osim do sada navedenih podataka koji su nepromjenjivi ili vrlo rijetko promjenjivi i predstavljaju osnovne podatke o studentu visoko učilište prikuplja i druge podatke koji su lakše i češće promjenjivi.

Student prilikom upisa osim elektroničkog identiteta dobiva i adresu elektroničke pošte koja u pravilu, osim u slučaju kada već postoji upisana osoba istog imena i prezimena glasi ime.prezime@nazivfakulteta.hr. Ovaj podatak može biti promijenjen na zahtjev studenta na primjer u situaciji kada je došlo do zlouporabe dodijeljene adrese elektroničke pošte i komunikacije koja je za studenta neželjena.

Podaci o odslušanim predmetima i odrađenim vježbama, izlascima na ispit i položenim ispitima, o prosjeku ocjena i broju ostvarenih ECTS-a. Podaci o nekom posebnom statusu studenta, o stegovnoj odgovornosti, upisu na paralelni studij na drugo visoko učilište, o godini upisa, studijskom smjeru i programu te podaci o studentskim molbama i odlukama u vezi s njima.

Pravni temelj za prikupljanje osobnih podataka studenata je Zakon, ali i ostali relevantni propisi koji upućuju na obvezu prikupljanja i obrade osobnih podataka nužno za ispunjenje pojedine tim zakonom propisane obveze, kao i statuti, pravilnici i ostali opći akti visokoga učilišta koji su obvezno usklađeni sa Zakonom, ali pojedina pitanja detaljnije i preciznije određuju.

Početno navedeni osnovni osobni podaci studenata prikupljaju se i obrađuju jer je to nužno za mnoge poslovne i nastavne procese koji se odvijaju na fakultetu. Kod obrade podataka studenata u svakom pojedinom procesu potrebno je osigurati da podatke obrađuju samo osobe koje su zadužene za pojedini proces i koje su ovlaštene za obradu tog konkretnog podatka u pojedinom procesu.

Jednom kada je ispitanik upisan na visokoškolsku ustanovu ona s Ministarstvom postaje zajednički voditelj obrade podataka jer i ona odlučuje o načinima i svrhama obrade osobnih podataka u skladu s uredbom i ostalim propisima. Izvršitelj obrade može biti sama visokoškolska ustanova ili taj posao može prepustiti fizičkoj ili pravnoj osobi koja će osobne podatke ispitanika obrađivati u ime voditelja obrade. Voditelj obrade je onaj koji donosi odluke

⁵⁶ <https://www.aaiedu.hr/o-sustavu/sto-je-aaieduhr/sto-je-elektronicki-identitet-u-sustavu-aaieduhr>

o svrhama i načinima obrade a izvršitelj obrade obrađuje podatke u ime voditelja obrade strogo se pridržavajući njegovih naloga. Pravni temelj za prikupljanje je Zakon, ispitanik je student, a podaci se obrađuju u svrhu obavljanja visokoškolske djelatnosti fakulteta, za potrebe državnih tijela, tijela lokalne zajednice, nositelja javnih ovlasti i studentskih organizacija, vezano za ostvarivanje prava studenata i za potrebe statističkih analiza. Korisnici zbirke navedenih podataka koji ih prikupljaju, čuvaju i obrađuju smiju biti ovlaštene zaposlenici visokoga učilišta u pravilu iz službi za poslove sa studentima i drugi korisnici u skladu sa zakonima koji uređuju pravni temelj za obradu osobnih podataka.

S obzirom na vrstu i karakter osobnih podataka o kojima se radi visoka učilišta dužna su posebnu pozornost posvetiti čuvanju navedenih podataka i spriječiti svaku mogućnost da uvid u njih imaju neovlaštene osobe. Obvezno je osigurati da dosjei studenata budu čuvani svaki u svojoj osobnoj mapi i zaključani u ormaru do kojega pristup i ključ imaju samo zaposlenici iz službe za studentske poslove koji su ovlaštene za manipulaciju navedenim podacima. Pristup u elektroničke baze podataka mora biti osiguran pristupnim podacima za ovlaštenu osobu koji uključuju korisničko ime i lozinku, a zaposlenik koji radi s takvom bazom podataka dužan je prilikom svakog odlaska s radnog mjesta zaključati da neovlaštena osoba ne može ostvariti uvid u njih za vrijeme dok ovlaštene zaposlenik nije za računalom na kojem obrađuje osobne podatke. Podaci o kojima se ovdje radi ne bi se smjeli iznositi u treće države pa bi sve službe koje su zadužene za informatičku potporu na visokim učilištima trebali izvršiti analizu i provjeriti gdje se nalaze oblaci u koje na vanjskim serverima spremaju osobne podatke ako to tako čine.

3.5.5. Studentska iskaznica

Prikupljanje i obrada osobnih podataka ispitanika, jednom kada je upisan na studij, nužni su za reguliranje brojnih prava i obveza koja proizlaze iz činjenice da ispitanik ima studentski status. Student koji studira u redovitom statusu ostvaruje pravo na zdravstveno osiguranje, pravo na subvencionirano stanovanje i prehranu, pravo na obavljanje studentskih poslova u skladu sa zakonom koji uređuje obavljanje studentskih poslova te pravo na državne stipendije i druge novčane potpore.⁵⁷ Na temelju osobnih podataka studenata kojima raspolaže visoko učilište, ono studentu izdaje studentsku ispravu odnosno studentsku iskaznicu kojom se legitimira prilikom ostvarivanja svojih prava. Podaci koji se nalaze na studentskoj iskaznici su šifra

⁵⁷ Članak 78. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti.

visokog učilišta iz Upisnika visokih učilišta Ministarstva, ime i prezime studenta, OIB studenta, broj studentske iskaznice, područje za dodatne podatke i usluge visokog učilišta i područje za dodatne vanjske usluge na čipu studentske iskaznice te ime i prezime studenta, broj studentske iskaznice i OIB studenta na magnetskoj traci studentske iskaznice. Podaci koji su otisnuti na studentskoj iskaznici su broj studentske iskaznice, naziv visokog učilišta koje je izdalo iskaznicu, ime i prezime studenta, potpis studenta i fotografija studenta.⁵⁸ Studentska iskaznica je javna isprava kojom se dokazuje status studenta, neprenosiva je i osnovna je isprava na temelju koje studenti ostvaruju pravo na prehranu, razne popuste i ostala prava koja im pripadaju na temelju njihovog statusa. Osim za ostvarivanje propisanih i dodijeljenih prava, studentska iskaznica nužna je i za prijavu ispita.

Slika 4. Studentska iskaznica.

Izvor: <https://www.srce.unizg.hr/isak/studentska-iskaznica>

S obzirom na to da novi Zakon propisuje i određena, ali ograničena studentska prava studenata koji studiraju u izvanrednom statusu te pravo studenta da studira u redovitom statusu uz subvencioniranje troškova školarine, ali bez prava na korištenje ostalih prava iz studentskog standarda bilo bi svrsishodno prilikom donošenja novoga pravilnika koji će regulirati izgled i sadržaj studentske isprave voditi računa da se na njoj svakako nađu i podaci o svakom od ovih navedenih studentskih statusa.

Zakon propisuje mogućnost da visoka učilišta općim aktom propišu posebna prava iz studentskog standarda studentima s utvrđenim stupnjem invaliditeta te da studenti s utvrđenom vrstom i stupnjem invaliditeta ostvaruju pravo na prijevoz studenata s invaliditetom pa posljedično proizlazi da će takvi studenti, ako se žele koristiti takvim pravom morati s visokim učilištem podijeliti podatke o svom zdravlju koji spadaju u osobne podatke koji sadrže posebno

⁵⁸ Pravilnik o studentskoj ispravi dostupno na: https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_07_90_1830.html

osjetljive podatke. O tome Opća uredba o zaštiti podataka navodi kako se zabrana obrade podataka koji se odnose na zdravlje pojedinca ne primjenjuje ispitanik dao izričitu privolu za obradu tih osobnih podataka za jednu ili više određenih svrha.⁵⁹ Izričitom privolom može se smatrati zahtjev takvog ispitanika za konzumacijom određenog prava i opremanje takvog zahtjeva relevantnom medicinskom dokumentacijom. Obveza je visokog učilišta takve podatke dodatno pažljivo obrađivati kako bi se spriječila mogućnost zlouporabe.

Unatoč tome što je studentska isprava javna isprava kojom se utvrđuje status studenta mnoge pravne osobe i dalje za dodjeljivanje određenih prava koja studentima pripadaju iz njihovoga statusa traže potvrde visokih učilišta o statusu studenta. Navedena praksa je, s obzirom na karakter studentske iskaznice suvišna, a primjenom novoga Zakona mogla bi postati i problematična jer visoka učilišta ne raspolažu podacima je li student koji studira u redovitom statusu ujedno i zaposlen pa bi, na temelju potvrde da je ispitanik student u redovitom statusu, takva osoba mogla neutemeljeno konzumirati neko od prava koja na temelju Zakona pripadaju nezaposlenim studentima u redovitom statusu.

Obrada osobnih podataka odnosi se i na praćenje izvršavanja obveza studenta jer ono utječe na prava koja je stekao. Student ima obvezu pravodobno izvršavati nastavne i druge obveze na visokom učilištu te poštovati opće akte visokog učilišta, ima pravo samo jednom ponavljati svaku studijsku godinu i obvezan je završiti studij najkasnije u roku koji je dvostruko dulji od trajanja studija.⁶⁰

Primatelji osobnih podataka obrađenih u svrhu reguliranja i praćenja studentskog statusa ispitanika mogu biti Sveučilišta osnivači visokoškolskih ustanova u razne statističke i analitičke svrhe te kao što je ranije spomenuto Ministarstvo i Agencija za visoko obrazovanje. Na inicijativu studenta primatelji podataka su i svi oni kojima student omogući pristup svojim podacima predočenjem potvrde koju mu je visokoškolska ustanova dužna izdati u vezi s bilo kojim njegovim statusom o kojem ona vodi evidenciju. Predajom takve potvrde pravnoj osobi po svom izboru student praktički postaje voditelj obrade za taj svoj konkretni vlastiti osobni podatak.

⁵⁹ Članak 9. stavak 2. točka i. Uredbe

⁶⁰ Članak 77. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti

Podaci o statusu studenta prikupljaju se i obrađuju na temelju članka 6. stavka 1. točka c Uredbe što znači da se radi o obradi koja je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade i čuvaju se trajno.

3.6. Nastavni proces

Prilikom obrade osobnih podataka u svrhu sudjelovanja studenata u nastavnom procesu pristup studentovim podacima može biti omogućen samo osobama i službama koje od strane visokoga učilišta sudjeluju u nastavi. Također, dopušteno je isključivo korištenje onih podataka koji su dovoljni da se ispuni svrha studentova sudjelovanja u nastavi, a da se preostali studentovi podaci ne izlažu neovlaštenom korištenju ili otkrivanju. Tako je zakonito i prihvatljivo da u svrhu administracije u vezi sa studiranjem, upisom studenata na predmete i prelaska na druge predmete svi potrebni podaci studenata budu dostupni zaposlenima u studentskoj službi fakulteta odnosno onim službenicima koji izvršavaju poslove administracije studija. Ovdje se u svakom slučaju radi o imenu i prezimenu te JMBAGU dok upotreba ostalih osnovnih podataka za osnovno ispunjenje ove svrhe nije nužna svaki puta. Često se svi osobni podaci nalaze objedinjeni u bazama podataka koje visoka učilišta koriste u svrhu što je korisno jer u pojedinom procesu mogu zatrebati i pojedini podaci koji se ne koriste svaki puta u procesu. Na primjer, povremeno je potrebno koristiti elektroničku adresu studenta da bi ga se obavijestilo o predavanjima, promjenama u rasporedu, ispitima ili nekim drugim važnim činjenicama vezanim uz nastavu. Zato su osobe koje manipuliraju osobnim podacima ispitanika obvezne primijeniti mjere zaštite, odnosno potrebno je osigurati pristup bazama podataka pa posljedično osobnim podacima ispitanika samo ovlaštenim osobama odnosno onim radnicima koji u obavljanju svog posla obrađuju osobne podatke. Pristup osobnim podacima studenata za potrebe sudjelovanja u nastavnom procesu ima i nastavno osoblje odnosno predavači, nastavno osoblje koje sudjeluje u raznim propisanim vježbama te osoblje koje sudjeluje u čuvanju i ispravljaju pisanih ispita. Naravno, i oni nastavnici koji provode usmene ispite studenata. Tu je i jedan od razloga radi kojega se od studenata prikuplja osobni podatak fotografije lica jer je to nužno u svrhu utvrđivanja identiteta kod pristupanja ispitima te kod ostvarivanja nekih drugih prava koja ispitaniku pripadaju na temelju statusa studenta. Također nastavnik ima pravo na vođenje evidencije i na uvid u evidenciju prisustvovanja studenata na nastavi ili vježbama te uspjehu koji studenti postižu na kontinuiranim provjerama znanja.

U svrhu javne objave termina i pristupnika na ispit visokoškolska ustanova dužna je, vodeći računa o činjenici da opseg obrade podataka mora biti onaj koji je dovoljan da se ostvari potrebna svrha, poduzeti potrebne mjere zaštite i objaviti samo onoliko koliko je dovoljno za

identifikaciju ispitanika. Najsigurnije bi bilo studentu još prilikom upisa dodijeliti pseudonim koji predstavlja njegov identitet te da prilikom javne ili ograničeno javne objave ispita umjesto njegovoga imena visoko učilište koristi njegov pseudonim. Ako visokoškolska ustanova nije provela takvu pseudonimizaciju tada umjesto imena i prezimena studenta može koristiti njegov JMBAG ili broj studentske iskaznice čime bi se isto postigla svrha objave, a privatnost studenta bila bi narušena u manjoj mjeri.

Što se tiče prava na uvid u rezultate ispita potrebno je omogućiti da rezultati ispita budu dostupni samo onoj osobi na koju se odnose. Studenti bi tako sami trebali gledati ocjene nakon pristupa informacijskom sustavu korištenjem lozinke i to isključivo svoje ocjene. Nastavnici imaju pravo na uvid u rezultate ispita, ali pojedini nastavnik smije vidjeti ocjenu, rezultat na ispitu ili druge osobne podatke, samo svojih studenata za svoje predmete ali ne svih studenata ili za sve predmete. Uvid u sam ispit nastavnik može omogućiti samo studentu za njegov konkretni ispit, a ako posumnja u identitet studenta treba ga identificirati uvidom u studentsku iskaznicu, osobnu iskaznicu ili neki drugi valjani osobni dokument sa slikom. Uvid u rezultate ispita trećim osobama kao što su srodnici, prijatelji ili kolege studenta nastavnici su ovlašteni omogućiti samo ako im se predoči pisana punomoć. U slučaju predočenja pisane punomoći nastavnici nisu ovlašteni odbiti uvid u rezultate ispita. Nastavnik nije dužan evidentirati studente koji su sami pregledali svoje ispite, ali bi bio dužan voditi evidenciju trećih osoba kojima je na temelju punomoći dao pristup studentovim rezultatima. Također, dužan je evidentirati svoje suradnike koje je ovlastio da umjesto njega obavlja upoznavanje studenata s rezultatima ispita. Suradnik koji je od nastavnika dobio takvo ovlaštenje dužan je u pogledu davanja na uvid rezultata ispita postupati jednako kao što postupaju i nastavnici. Najčešća pogreška u vezi s pravom na uvid u rezultate ispita odnosi se na objavu rezultata ispita tako da rezultati svih studenata koji su pristupili ispitu budu vidljivi svima njima u zatvorenoj grupi. Takvo objavljivanje rezultata ispita suprotno je odredbama Uredbe. Rezultate ispita za sebe smije vidjeti samo student koji je ispitu pristupio i ostali studenti nemaju pravo uvida u njegove rezultate osim ako im on sam naknadno ne omogući taj uvid.

3.6.1. Stegovna odgovornost studenata

Visoko učilište ima pravo prikupljati osobne podatke studenata u vezi sa stegovnim mjerama koje se protiv studenata pokreću na temelju internih pravilnika o stegovnoj odgovornosti na visokoškolskim ustanovama. Prvo pitanje koje se odnosi na prikupljanje podataka u tu svrhu je identifikacija studenta koji je počinio stegovno djelo. Zakon u članku 77. stavku 7. propisuje obvezu visokih učilišta da internim pravilnicima propišu stegovna djela, postupak njihovoga

utvrđivanja i sankcioniranja studenata te osobe koje su ovlaštene podnijeti prijavu protiv studenta kojega su zatekli u počinjenju stegovnoga djela. Situacija je jasna u trenutku kada prijavitelj poznaje studenta kojeg prijavljuje, ali postavlja se pitanje što kada ovlaštena osoba u počinjenju stegovnoga djela uoči osobu koju osobno ne poznaje? Potencijalni prijavitelj ovlašten je zatražiti od počinitelja da se identificira, ali ako ovaj to odbije na raspolaganju nema drugih alata da bi ga identificirao osim da ostale prisutne svjedoke upita o identitetu počinitelja. Eventualno, ako visoko učilište ima video nadzor koje pokriva mjesto počinjenja stegovnoga djela i ako bi u njemu bilo propisano da će se između ostaloga koristiti i za utvrđivanje stegovnih djela i identifikaciju njegovih počinitelja, uz pretpostavku da je mjesto počinjenja stegovnoga djela bilo pokriveno videonadzorom visoko učilište moglo bi se poslužiti takvom snimkom da utvrdi stegovno djelo i njegovog počinitelja.

Kada je počinitelj stegovnoga djela utvrđen voditelj obrade ovlašten je podatke o njegovom identitetu podijeliti s članovima stegovnoga povjerenstva i administratoru koji servisira rad stegovnoga povjerenstva. Navedeni postupak također bi morao biti propisan internim pravilnikom o stegovnoj odgovornosti. Također je potrebno propisati da se o identitetu počinitelja smiju upoznati i eventualni svjedoci koji će sudjelovati u postupku utvrđenja stegovnoga djela i sankcije za njegovog počinitelja.

Nakon što se provede postupak i utvrde sve činjenice stegovno je povjerenstvo ovlašteno počinitelju stegovnoga djela izreći sankciju onako kako to pravilnik propisuje.

Prilikom izricanja sankcija postavlja se pitanje može li se ona javno objaviti na intranetskoj stranici ili oglasnoj ploči fakulteta? Postoje i pravilnici visokih učilišta koji propisuju stegovnu mjeru opomene studentu na njegovo ponašanje i njezin je smisao javna ili ograničeno javna objava od strane visokoškolske ustanove. To je jedna od blažih stegovnih mjera, izriče se u pravilu za lakša kršenja pravilnika o stegovnoj odgovornosti, ali postavlja se pitanje je li takva objava, baš kao i objava bilo koje izrečene sankcije koja uključuje osobne podatke studenta kršenje njegovih prava iz Uredbe? Student je upisom prihvatio sve opće akte visokoškolske ustanove, pa i odredbe pravilnika o stegovnoj odgovornosti i kodeks ponašanja studenata. Iz te činjenice te iz činjenice da su pravilnike o stegovnoj odgovornosti studenata visoka učilišta obvezni donijeti na temelju Zakona proizlazi da su izricanje takvih stegovnih mjera i takva obrada podataka studenata zakoniti jer su nužni za ispunjenje zakonskih obveza voditelja obrade podataka, a predstavljaju oruđe kojim se takvog studenta i ostale studente odvraća od počinjenja makar i blažih oblika stegovnih djela pa su u tom smislu nužni su za obavljanje

djelatnosti visokoga obrazovanja. Ako je želi koristiti, takvu obradu osobnih podataka, odnosno mogućnost objave izrečene sankcije, visoko je učilište dužno propisati pravilnikom. Ako to nije propisalo, nije ovlašteno na objavu sankcije. Vođenje evidencije počinjenih stegovnih djela i izrečenih sankcija također je nužno propisati pravilnikom.

3.6.2. Evidencija o studentima i administracija u vezi sa studiranjem

Nadležne službe dužne su voditi različite evidencije o studentima koje također predstavljaju zbirke osobnih podataka. Pravni temelj kojim se propisuje način prikupljanja, pohranjivanja i davanja podataka o studentima koji se vode u evidencijama na visokim učilištima je Pravilnik o vođenju evidencija o studentima visokih učilišta.⁶¹ Evidencije se trebaju voditi u elektroničkom obliku, a mogu se u skladu s općim aktima voditi i u pisanom obliku. Sam sadržaj evidencija dužna su propisati visoka učilišta svojim općim aktima vodeći računa o zaštiti osobnih podataka studenata. Na temelju navedenog pravilnika evidencije o studentima na visokim učilištima su:

Evidencija prijavljenih za upisni postupak koja uključuje i rezultate postupka, a vodi se na temelju članka 75. stavka 1. Pravilnika koji propisuje da visoka učilišta elektronički vode evidencije i zbirke podataka, posebno evidenciju uspješnosti ostvarenih ishoda učenja studenata te obrađuju prikupljene osobne i druge podatke u svrhu obavljanja nastavne djelatnosti u informacijskom sustavu visokih učilišta i u pregledniku studijskih programa odnosno osiguravaju interoperabilnost evidencija i zbirka podataka te elektroničko preuzimanje podataka u informacijski sustav visokih učilišta i u preglednik studijskih programa. U predmetnu evidenciju upisuju se podaci o prijavljenima u upisni postupak i rezultati postupka, a podaci se prikupljaju za svakog pristupnika u skladu s utvrđenim razredbenim postupkom. Podaci obuhvaćaju i podatke o studentima koji su eventualno ostvarili pravo na upis bez provođenja razredbenog postupka. U evidenciji prijavljenih za upisni postupak obvezno je obraditi osobne podatke prijavljenih kandidata za upis i dodatno osobne podatke upisanih studenata, a podaci se obrađuju u svrhu obavljanja visokoškolske djelatnosti, ostvarivanje prava studenata (eventualno izdavanje uvjerenja o položenim ispitima) te za potrebe statističke analize pri čemu identitet studenta ne smije biti vidljiv. Podaci koji se obrađuju su ime i prezime studenta, za studentice i djevojačko prezime, spol, datum i mjesto rođenja, nacionalnost i državljanstvo, prebivalište i boravište, podaci o prethodno završenom obrazovanju i uspjehu na njemu, podaci o uspjehu na državnoj maturi, kontakt podaci (adresa elektroničke pošte,

⁶¹ Pravilnik o vođenju evidencija o studentima visokih učilišta, NN 9/2005.

mobitel), a za one upisane još i podaci o vrsti studija koji su upisali, način studiranja te o godini upisa i studijskom programu i smjeru. Pravo na obradu navedenih podataka imaju ovlašteni zaposlenici visokih učilišta, zaposlenici SRCE-a koji održavaju informatički sustav upisa na fakultete te zaposlenici Ministarstva. Pristup elektroničkoj bazi podataka mora biti kodiran, a eventualni osobni podaci pohranjeni na papirnatom mediju moraju biti zaključani. Evidencija prijavljenih za upisni postupak ne iznosi se u treće zemlje. Rok čuvanja podataka za kandidate koji su upisani je trajno, a za kandidate koji nisu ostvarili pravo na upis je dvije godine.

Pravilnik o vođenju evidencija o studentima visokih učilišta propisuje da se podaci o upisanim studentima upisuju u osobnu evidenciju upisanih studenata te da se ako visoko učilište ustrojava i izvodi studij izvan svog sjedišta, evidencija za te studente vodi odvojeno. Podaci koji se upisuju u tu evidenciju, svrha njihove obrade i način na koji se treba brinuti o njihovoj sigurnosti detaljno su opisani u točki 3.1.1. ovoga rada.

Isprave o ispitu visoka učilišta vode onako kako sami propišu internim pravilnicima, a pravna podloga za to je članak 71. stavak 6. Zakona koji propisuje da visoko učilište općim aktom pobliže utvrđuje pravila o ispitima, prigovoru na ocjenu, postupku ponavljanja ispita, sadržaju, obliku i načinu vođenja isprava o ispitima, osiguranju javnosti na ispitima i pravu uvida u ispitne rezultate i članak 75. stavak 1. Osobni podaci u tim zbirkama podataka odnose se na studente visokih učilišta, a podaci se obrađuju u svrhu obavljanja visokoškolske djelatnosti, ostvarivanje prava studenata (eventualno izdavanje uvjerenja o položenim ispitima) te za potrebe statističke analize pri čemu identitet studenta ne smije biti vidljiv. Podaci koji bi se najčešće trebali obrađivati u zbirkama u kojima se evidentiraju izlasci na ispit su ime i prezime, za studentice i djevojačko prezime, spol, JMBAG, vrsta studija, godina studija i godina upisa u prvu godinu, datum ispita, podatke o broju izlazaka na predmetni ispit, ocjena postignuta na ispitu, bodovni na pisanom dijelu ispita, na kontinuiranim provjerama znanja odnosno kolokvijima, podaci o uspjehu na eventualnom usmenom dijelu ispita. Podaci trebaju biti zaštićeni tako da oni otisnuti budu čuvani u osobnoj mapi dosjea zaključani u ormaru te uz kodirani pristup elektroničkim bazama podataka o ispitima. Na temelju članka 72. stavka 3. Zakona pisane provjere znanja čuvaju se do kraja akademske godine, a rok za čuvanje ostalih isprava o ispitu je trajno

Evidencija izdanih dokumenata o završenom studiju je zbirka u koju se upisuju podaci o izdanim ispravama o završetku studija i stečenim stručnim nazivima te akademskim nazivima i stupnjevima upisuju se u evidenciju izdanih isprava o završetku studija te stečenih stručnih

naziva i akademskih naziva i stupnjeva. Navedeni podaci upisuju se na temelju izdanih isprava o završenom studiju. Osobni podaci u ovoj evidenciji čuvaju se i obrađuju u svrhu obavljanja visokoškolske djelatnosti fakulteta, za potrebe državnih i javnih tijela, tijela lokalne zajednice, nositelji javnih ovlasti i studentske organizacije vezane uz ostvarivanje prava studenata prema posebnim propisima za potrebe statističkih analiza, za potrebe studenata navedeni se podaci mogu dijeliti s drugim pravnim osobama koje imaju potpisanu suglasnost diplomanta o prijenosu podataka odnosno one koje je student opunomoćio za pristup njegovim osobnim podacima o završenom studiju.

4. Usklađenost s ostalim relevantnim odredbama opće uredbe o zaštiti podataka

Visokoškolska ustanova dužna je organizacijskim, prostornim i tehničkim mjerama zaštititi osobne podatke tako da se onemogući pristup i uvid u osobne podatke studenata neovlaštenim osobama.

4.1. Pravila o transparentnosti

Obveza transparentnosti obrade osobnih podataka regulirana je odredbama članka 12. do 23. kao i člankom 34. Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka. Tako je člankom 12. načelno propisano da *voditelj obrade poduzima odgovarajuće mjere kako bi se ispitaniku pružile sve informacije iz članka 13. i 14. i sve komunikacije iz članka od 15. do 22. i članka 34. u vezi s obradom u sažetom, transparentnom, razumljivom i lako dostupnom obliku, uz uporabu jasnog i jednostavnog jezika, osobito za svaku informaciju koja je posebno namijenjena djetetu. Informacije se pružaju u pisanom obliku ili drugim sredstvima, među ostalim, ako je prikladno, elektroničkim putem. Ako to zatraži ispitanik, informacije se mogu pružiti usmenim putem, pod uvjetom da je drugim sredstvima utvrđen identitet ispitanika.*

Informacije iz članka 13. Opće uredbe o zaštiti podataka koje treba dostaviti ako se osobni podaci prikupljaju od ispitanika u trenutku prikupljanja odnose se na voditelja obrade i njegovoga predstavnika i službenika za zaštitu podataka te svrhu i pravnu osnovu obrade. Nadalje obavještava ga se o razdoblju obrade, ispitanikovom pravu na pristup osobnim podacima ili njihovo brisanje odnosno ograničavanje kao i pravo na prigovor, a ako je pravni temelj obrade privola, pravo na povlačenje privole. Ispitanika treba obavijestiti i o pravu na podnošenja prigovora nadležnom tijelu, te o činjenici je li pružanje osobnih podataka zakonska ili ugovorna obveza ili uvjet nužan za sklapanje ugovora kao i o postojanju automatiziranog donošenja odluka, logici takve obrade i posljedicama po ispitanika u slučaju takve obrade osobnih podataka.

Na temelju gore navedenog proizlazi da su visokoškolske ustanove dužne studente već prilikom upisa informirati o načinu i obimu te svrhama i pravnom temelju korištenja njihovih osobnih podataka. Navedeno visokoškolska ustanova može napraviti u formi posebne izjave u kojoj će pobrojati sve potrebne informacije ili tako da se studentima uz generalnu informaciju o osobnim podacima omogući uvid u pravilnik kojim se regulira obrada osobnih podataka na visokome učilištu. Na primjer Sveučilište u Zagrebu Fakultet elektrotehnike i računarstva provodi

udaljeni upis studenata uz pomoć informacijskih sustava. Prilikom upisnih koraka kojima student izvršava upis u jednom od koraka studentu se ispisuje sljedeća obavijest: „*Fakultet osobne podatke studenata prikuplja i obrađuje u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka i odredbama Zakona o provedbi opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18), isključivo u svrhe koje su određene propisima radi kojih se podatci prikupljaju. Pravilnici i propisi za reguliranje studija nalaze se na sljedećoj poveznici.*“ Slijedi poveznica na kojoj student ima uvid u sve akte kojima se regulira studiranje kao i na Pravilnik o zaštiti pojedinca u svezi s obradom osobnih podataka i obavijesti u vezi sa zaštitom osobnih podataka.

Navedena obavijest pokriva i informacije koje je visokoškolska ustanova dužna pružiti na temelju članka 14. Opće uredbe o zaštiti podataka kojom je propisano da *ako osobni podaci nisu dobiveni od ispitanika, voditelj obrade ispitaniku pruža informacije koje se odnose na identitet i kontaktne podatke voditelja obrade i predstavnika voditelja obrade, ako je primjenjivo; kontaktne podatke službenika za zaštitu podataka, ako je primjenjivo; svrhe obrade kojoj su namijenjeni osobni podaci kao i pravnu osnovu za obradu; kategorije osobnih podataka o kojima je riječ; primatelje ili kategorije primatelja osobnih podataka, prema potrebi; ako je primjenjivo, namjeru voditelja obrade da osobne podatke prenese primatelju u trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji.*

Osim tih informacija voditelj obrade ispitaniku pruža informacije neophodne za osiguravanje poštene i transparentne obrade s obzirom na ispitanika a odnose se na razdoblje u kojem će se osobni podaci pohranjivati ili, ako to nije moguće, kriterije kojima se utvrdilo to razdoblje; ako se obrada temelji na legitimnim interesima voditelja obrade ili treće strane podatke o tim legitimnim interesima; postojanje prava da se od voditelja obrade zatraži pristup osobnim podacima i ispravak ili brisanje osobnih podataka ili ograničavanje obrade koji se odnose na ispitanika i prava na ulaganje prigovora na obradu te prava na prenosivost podataka; ako se obrada temelji na privoli ispitanika, na postojanje prava da se u bilo kojem trenutku povuče privolu, a da to ne utječe na zakonitost obrade koja se temeljila na privoli prije nego što je ona povučena; pravo na podnošenje prigovora nadzornom tijelu; izvor osobnih podataka i, prema potrebi, dolaze li iz javno dostupnih izvora; postojanje automatiziranog donošenja odluka, što

uključuje izradu profila iz članka 22. stavaka 1. i 4.⁶² te, barem u tim slučajevima, smislene informacije o tome o kojoj je logici riječ, kao i važnost i predviđene posljedice takve obrade za ispitanika.

4.2. Automatizirana obrada osobnih podataka

Člankom 22. Opće uredbe o zaštiti podataka propisano je da ispitanik ima pravo da se na njega ne odnosi odluka koja se temelji isključivo na automatiziranoj obradi, uključujući izradu profila, koja proizvodi pravne učinke koji se na njega odnose ili na sličan način značajno na njega utječu, ali se propisuju i iznimke od opće norme na temelju kojih se ona ne primjenjuje ako je odluka potrebna za sklapanje ili izvršenje ugovora između ispitanika i voditelja obrade podataka; dopuštena pravom Unije ili pravom države članice kojem podliježe voditelj obrade te koje također propisuje odgovarajuće mjere zaštite prava i sloboda te legitimnih interesa ispitanika; ili temeljena na izričitoj privoli ispitanika. Kada se radi o iznimkama koje se odnose na sklapanje ili izvršenje ugovora ili na privolu ispitanika, voditelj obrade provodi odgovarajuće mjere zaštite prava i sloboda te legitimnih interesa ispitanika, barem prava na ljudsku intervenciju voditelja obrade, prava izražavanja vlastitog stajališta te prava na osporavanje odluke. Automatizirane odluke ne smiju se temeljiti na obradi osobnih podataka koji otkrivaju rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatu te obrada genetskih podataka, biometrijskih podataka u svrhu jedinstvene identifikacije pojedinca, podataka koji se odnose na zdravlje ili podataka o spolnom životu ili seksualnoj orijentaciji pojedinca⁶³ osim ako je ispitanik dao izričitu privolu za obradu tih osobnih podataka⁶⁴ te ako je obrada nužna za potrebe značajnog javnog interesa u skladu sa zakonom⁶⁵ sve uz primjenu odgovarajućih mjere zaštite prava i sloboda te legitimnih interesa ispitanika.

Primjer automatizirane obrade podataka studenata na visokom učilištu bio bi upis pada na ispitu u slučaju neizlaska na njega nakon uredne prijave uz izostanak odjave ako je ona omogućena uz opravdane razloge ili gubitak prava izlaska na ispit u slučaju da u sustavu koji automatski

⁶² Čl. 22. Opće uredbe o zaštiti podataka - Automatizirano pojedinačno donošenje odluka, uključujući izradu profila

⁶³ Članak 9. stavak 1. Opće uredbe o zaštiti podataka

⁶⁴ Članak 9. stavak 2. točka (a) Opće uredbe o zaštiti podataka

⁶⁵ Članak 9. stavak 2. točka (g) Opće uredbe o zaštiti podataka

bilježi prisustvovanje predavanjima i vježbama, ako je prisustvo na njima bilo uvjet za izlazak na ispit. Navedene su obrade zakonite, a u svakom takvom slučaju visoko učilište dužno je omogućiti pravo na prigovor i na ljudsku intervenciju ako se pokaže da automatizirana obrada ne odgovara pravom činjeničnom stanju, a također u slučaju upita u vezi s takvom obradom podataka visoko učilište dužno mu je pružiti objašnjenje.

4.3. Organizacijske mjere

Organizacijske mjere kojima se štiti neovlašteno korištenje osobnim podacima odnose se na imenovanje osobe ovlaštene za zaštitu osobnih podataka i vođenje evidencije aktivnosti obrade. Osoba ovlaštena za zaštitu osobnih podataka zadužena je za izravnu suradnju sa svim zaposlenicima kao i s ispitanicima te mora imati iskustvo u poslovima zaštite osobnih podataka te preporučljivo i u području sigurnosti informacijskih sustava. To je osoba kojoj se svi zaposlenici mogu javiti u slučaju bilo kakvih pitanja ili dvojbi u vezi s čuvanjem i obradom osobnih podataka. Podaci o navedenoj osobi moraju biti javno objavljeni na stranicama visokoškolske ustanove kako bi ispitanici bili upoznati s adresom na kojoj mogu potražiti zaštitu svojih prava. Evidencija aktivnosti obrade je obvezno pisani dokument koji može biti i u elektroničkom obliku koji sadrži detaljno razrađene aktivnosti koje se odnose na obradu podataka unutar visokoškolske ustanove. Ona sadrži vrste osobnih podataka koje se prikupljaju i obrađuju, kategoriju ispitanika na koje se podaci odnose, rok na koji se podaci čuvaju, korisnike koji imaju ovlaštenje za uvid ili obradu čuvanih podataka, opisani način čuvanja osobnih podataka kao i pravni temelj za čuvanje i obradu osobnih podataka. Dobro vođena evidencija aktivnosti obrade osobnih podataka odličan je organizacijski alat za sprečavanje neovlaštenog korištenja ili dijeljenja osobnih podataka. U organizacijske mjere spada i propisivanje samih mjera jer sve mjere koje se navode u ovom poglavlju ne podrazumijevaju se same po sebi nego ih je visoko učilište dužno propisati internim općim aktom, dužno je s njim upoznati sve zaposlenike, a nužno je propisati i procedure u slučaju kršenja propisanih mjera.

4.3.1. Osobe ovlaštene za pristup podacima

Osobne podatke koji se obrađuju u svrhu reguliranja statusa studenta obrađuju zaposleni u studentskoj službi, a u njih bi uvid, kao kontrolni mehanizam, isključivo trebali imati dekan, prodekan zadužen za pitanja studenata i glavni tajnik visokog učilišta. Uvid u navedene podatke imaju i ISVU koordinator na visokom učilištu koje koristi informatički sustav visokih učilišta. ISVU koordinator osoba je zadužena za provođenje odluka fakultetskog vijeća, postavljanje

nastavnog plana, upis studenata, komunikaciju s eventualnim vanjskim pružateljem informatičke potpore kao i sva ostale poslove vezane uz ISVU program. Kako je ranije navedeno, na temelju Zakona pristup podacima imaju i Ministarstvo i Agencija za znanost i visoko obrazovanje.

Aplikacije koje se koriste za obradu navedenih podataka ovise o visokom učilištu koje obrađuje podatke. Iz uvida u obavijesti o načinu obrade osobnih podataka s internetskih stranica različitih visokih učilišta proizlazi da se koriste različite baze podataka i alati kao što su ali ne isključivo ISVU, Moodle, Repozitorij, Aleph. Podaci se obrađuju i kroz takozvane intranetske stranice. Radi se o internetu zatvorenog oblika koji je zaštićen korisničkim imenom i lozinkom za svakog pojedinog korisnika.

Kod osiguravanja ovlasti za uvid i obradu podataka treba voditi računa o obimu i obliku tih ovlasti. Tako bi svaka osoba trebala imati svoju razinu ovlasti za gledanje i obradu osobnih podataka koji su pohranjeni. Studenti trebaju imati uvid isključivo u vlastite podatke. Nastavnicima je zakonito omogućiti uvid i obrada samo onih podataka koji se odnose na studente koji pohađaju njihove kolegije. Studentske službe imaju podatke za sve studente, ali u ograničenom opsegu koji se odnosi na njihovo radno mjesto. Uz dozvolu ovlaštene osobe na visokom učilištu, osoba koja ima ovlasti za cijeli sustav i ima uvid u sve podatke (ISVU koordinator, admin) može određeni dio podijeliti s nekim sudionikom u procesu kome su ti podaci potrebni u slučaju da se radi o zakonitoj svrsi obrade podataka.

Podaci bi se u svakom slučaju trebali prikupljati u bazama podataka koje su zaključane i primjenjive za pojedinačnu obradu osobnih podataka tako da nikada nijedan osobni podatak ne bude dostupan svima. Zato bi svi koji obrađuju podatke trebali biti upućeni da je zapisivanje osobnih podataka na papiriće, u blokove ili rokovnike nepoželjna praksa. Pisane materijale na kojima se nalaze osobni podaci studenata zaposlenici koji s njima rade nikada ne bi smjeli ostavljati na radnom stolu dok i sami ne sjede na radnom mjestu. Posebno osjetljive izvornike studentskih dosjea obvezno bi se trebali čuvati u vatrootpornim ormarima.

Također pogrešno je osobne podatke pohranjivati i obrađivati u tabličnim kalkulatorima (excell tablice). Takav način obrade podataka u suprotnosti je s odredbom 25. stavkom 2. Uredbe koji propisuje da voditelj obrade provodi odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere kojima se osigurava da integriranim načinom budu obrađeni samo osobni podaci koji su nužni za svaku posebnu svrhu obrade. Postoji dakle obveza posjedovanja informacije koji se točno osobni podatak obrađivao i kada, a otvaranjem tabličnog kalkulatora svaki puta se obrađuju svi osobni

podaci što je nezakonito. Zakoniti način obrade osobnih podataka je manipuliranje podacima kroz centralizirane baze podataka čime se osigurava njihova kontrolirana obrada.

Osobni podaci koji se obrađuju mogu biti spremljeni na internim informacijskim sustavima, ali također u oblaku, udaljenom poslužitelju kojem se pristupa preko interneta sa softverom i bazom podataka koje se nalaze u podatkovnim centrima diljem svijeta. Slanjem osobnih podataka u takve oblake bez prethodne provjere može rezultirati da osobni podaci bez ikakve prethodne propisane procedure budu nezakonito poslani izvan teritorija Europske unije što je u suprotnosti s odredbama Uredbe.

Posebna kategorija obrade je provjera vjerodostojnosti diplome i pitanje je li visoko učilište ovlašteno na zahtjev zainteresiranog poslodavca ili druge zainteresirane osobe utvrditi vjerodostojnost diplome koja mu je poslana na provjeru. Sama činjenica da je poslodavac u posjedu diplome svog zaposlenika koji je na temelju nje sklopio s njim ugovor o radu, legitimira poslodavca da zakonito zatraži provjeru vjerodostojnosti diplome, a visokoškolsku ustanovu da na temelju takvog zahtjeva izvrši provjeru vjerodostojnosti i o utvrđenoj činjenici obavijesti poslodavca. Zahtjev kojim je poslodavac zatražio provjeru vjerodostojnosti diplome mora biti obrazložen, iz njega jasno mora biti vidljiva svrha radi koje se traži provjera vjerodostojnosti i zakon na temelju kojega se ostvaruje ta svrha odnosno traži provjera vjerodostojnosti. Zahtjev koji ne bi sadržavao sve navedene elementa ne bi bio dobar pravni temelj za izdavanje potvrde od strane visokoga učilišta.

Jednako treba postupati i sa zahtjevima državnih ili upravnih tijela koji često šalju upite i traže obavijesti o statusu studenata u svrhu odlučivanja o pravu na stipendije ili u postupcima za izdavanje dozvole boravka na studiju u Republici Hrvatskoj. Prvenstveno, ako je moguće takvo tijelo treba uputiti da traženi podataka zatraži izravno od studenta. Kada to zbog prirode postupka radi kojeg se traži provjera statusa nije moguće, potrebno je najprije utvrditi i biti siguran da se doista radi o tom tijelu da i takav zahtjev državnog odnosno upravnog tijela bude obrazložen, te da se iz njega jasno vidi svrha i pravni temelj za dijeljenje traženih osobnih podataka. Korespondenciju s takvim tijelima trebalo bi vršiti na siguran način šaljući te podatke uvijek na službenu adresu organa koji je tražio podatke. Ako se u komunikaciji s takvim tijelima koristi elektronička pošta dobra dodatna mjera zaštite je slanje osobnih podataka tako da se uvijek ručno unese službena adresa e-pošte državnog tijela odnosno da se ne koristi funkcija „odgovori na e-poštu“.

4.5. Prostorne mjere

Prostore u kojima se nalaze pohranjeni osobni podaci treba obuhvatiti mjerama tako da se onemogući pristup osobnim podacima neovlaštenim osobama. Mjere uključuju zaštitu prostora u kojima se čuvaju i obrađuju osobni podaci kao što su tajništvo, studentska služba, kadrovska služba, služba elektroničke obrade podataka i slično. Navedena zaštita podrazumijeva zabranu ulaska nezaposlenim osobama u osigurane prostorije bez pratnje ili prisustva zaposlenika. Osoba zaposlena u zaštićenim prostorima dužna ih je savjesno kontrolirati te ih zaključavati prilikom izlaska iz njih. Spremačice i ostalo osoblje zaduženo za održavanje smiju se navedenim prostorima kretati u radno vrijeme, a bez nazočnosti odgovornog radnika samo ako su zaštićeni osobni podaci uredno pospremljeni i zaključani. Pristup ovim prostorima treba biti omogućen samo u radno vrijeme, ključevi se moraju čuvati od neovlaštenog preuzimanja, a zaposleni radnici ne smiju ih ostavljati u bravi s vanjske strane vrata. Prostor u kojima se nalazi arhivska građa koja sadrži osobne podatke moraju biti odgovarajuće zaštićeni u skladu s propisima i standardima zaštite arhivske građe. Navedena zaštita uključuje protuprovalnu, protupožarnu i zaštitu od uništavanja osobnih podataka uslijed poplave ili drugih nesreća i elementarnih nepogoda. Na primjer, ali ne isključivo građa treba biti pohranjena u posebnim protupožarnim ormarima i regalima te protupožarnim regulatorima, ne bi smjeli imati izravan kontakt s podom za slučaj poplave, a sve bi trebalo biti osigurano i propisanim sustavom uzbunjivanja.

4.7. Tehničke mjere

Mediji na kojima se pohranjuju osobni podaci moraju se čuvati zaštićeni u propisanim prostorijama. Računala na kojima se podaci pohranjuju ili obrađuju moraju biti isključeni izvan radnog vremena, a pristup njima mora biti zaštićen odgovarajućim lozinkama. Zaposlenici ne smiju ostavljati nosače osobnih podataka na radnim stolovima u prisutnosti osoba koje ih nemaju pravo pregledavati te svaki puta prilikom izlaska iz osigurane prostorija moraju osigurati da osobni podaci ili mediji na kojima se pohranjuju budu zaključani, a računalo programski zaključano ili isključeno. U prostorijama u koje dolaze studenti ili ostale stranke radi korištenja određenih usluga računala trebaju biti okrenuta tako da onemogućuju pogled neovlaštenih osoba u zaslon računala. Osobni podaci obrađuju se isključivo u prostorima visokoga učilišta i zaposlenici ih ne smiju iznositi radi obrade i prerade na drugome mjestu osim ako takva iznimka nije predviđena ili je izričito na obrazloženi zahtjev odobri za to ovlaštena osoba.

Čuvanje podataka na računalima i serverima treba biti organizirano tako da odgovara poslovnim potrebama, načinu rada uz sigurno i jednostavno korištenje. Sustav se mora uskladiti tako da može obrađivati različite vrste osobnih podataka, uz mogućnost brisanja ili anonimiziranja kad prestane postojati zakonska osnova za čuvanje i obradu.

Održavanje i popravak računala te dopunu softvera na kojima se nalaze osobni podaci mogu vršiti samo ovlašteni zaposlenici visokoga učilišta, a u slučaju da je potrebno koristiti usluge vanjskog servisa za popravak računala visoko učilište dužno je sa servisom prethodno sklopiti ugovor o čuvanju osobnih podataka koji se nalaze na računalu.

4.8. Edukacija

Jedna od vrlo važnih komponenti za uspješno čuvanje osobnih podataka studenata je edukacija zaposlenika visokoga učilišta jer je jedan od najlakših i najdostupnijih načina za sprječavanje povrede osobnih podataka edukacija i informiranje. Uz primjerenu razinu informiranosti zaposlenika te organizaciju radionica za zaposlenike koji sudjeluju u obradi osobnih podataka može se utjecati na spoznaju o važnosti čuvanja osobnih podataka. Dovoljna je jedna osoba koja nema pravu informaciju o postupanju s osobnim podacima da se dogodi povreda osobnih podataka. Ako izuzmemo namjerno pogrešno postupanje koje je kod najvećeg broja zaposlenika najčešće isključeno najveći uzrok ugrožavanja osobnih podataka su nenamjerne

radnje kao što su pogrešno usmjereni dopisi ili elektronička pošta, nenamjerna objava ili nepostojanje svijesti o činjenici da se osobni podaci ne smiju dijeliti bez zakonitog temelja.

Osobne podatke studenata na visokom učilištu obrađuju zaposlenici studentske službe koji putem ISVU-a imaju uvid u sve podatke studenata koji studiraju na studiju za koji su zaposlenici zaduženi. S određenim osobnim podacima raspolazu i zaposlenici ostalih službi, kao što je financijska služba u dijelu koji se odnosi na financijske obveze studenata i kontrolu njihovog urednog podmirivanja. S osobnim podacima, zbog načina na koji se oni obrađuju, nužno u kontakt dolaze i zaposleni u službama informatičke potpore visokoga učilišta. Kada se studenti obraćaju službama fakulteta koje su ustrojene s ciljem da se studente podrži u određenom aspektu njihovog boravka na visokom učilištu kao što su na primjer razni centri za studentsku potporu i tamo zaposlenici upravljaju sa studentskim osobnim podacima. Naravno, nastavno osoblje također ima uvid, obrađuje čak i dodjeljuje određene osobne podatke studentima kojima predaju. Svim navedenim kategorijama zaposlenika potrebno je pružiti potrebnu edukaciju i podršku kako bi se osobni podaci s kojima rade prikupljali i obrađivali na propisani način.

4.9. Ostvarivanje prava ispitanika

Prilikom obrade podataka studenata visoko učilište dužno je voditi računa o pravima koje studentima kao ispitanicima pripadaju na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka.

Student ima pravo dobiti potvrdu obrađuju li se osobni podaci koji se odnose na njega te ako se takvi osobni podaci obrađuju, pristup osobnim podacima i informacijama o svrsi obrade, kategorijama obrađivanih osobnih podataka, primateljima ili kategorijama primatelja osobnih podataka, razdoblje čuvanja, pravo na ispravak ili brisanje te podnošenje pritužbe nadležnom tijelu kao i pravo na informaciju o izvoru informacija ako nisu prikupljene od studenta te o postojanju automatiziranih odluka.⁶⁶ Student ima pravo na kopiju svojih osobnih podataka.

U vezi s pravom na ispravak ili brisanje osobnih podataka student ima pravo od visokog učilišta ishoditi ispravak netočnih osobnih podataka koji se na njega odnose⁶⁷ Obično se radi o uočenim pogreškama, ali i o promjenama osobnih podataka do kojih je došlo uslijed statusnih promjena studenta kao što je promjena prezimena. Iako se tu u pravilu radi o podacima koji se mogu mijenjati za vrijeme studija, a te promjene primjenjuju se i proizvode pravne učinke *ex nunc*, u

⁶⁶ Članak 15. Opće uredbe o zaštiti podataka

⁶⁷ Članak 16. Opće uredbe o zaštiti podataka

jednom slučaju vođen je upravni spor u kojem je tražena promjena osobnog podatka koji je bio istinit u trenutku unošenja, a spor je okončala odluka Ustavnog suda.⁶⁸ Osoba koja je već diplomirala na fakultetu nakon promjene spola pa posljedično odnosno nastavno i imena zatražila je promjenu podataka u već izdanoj javnoj ispravi, diplomi i zahtijevala da joj se izda nova diploma na kojoj će stajati njezino novo ime koje će odgovarati njezinom novom identitetu nakon promjene spola. Fakultet je, vodeći se propisima koji uređuju to pitanje odbio zahtjev s obrazloženjem da navedena osoba svoj identitet može dokazati prilaganjem dokaza iz matičnih knjiga koji potvrđuju promjenu spola i imena te da se radi o osobi koja je zaista diplomirala samo s drugim imenom. Takvo je tumačenje prihvatio i Upravni sud Republike Hrvatske po uloženoj žalbi. Ustavni je sud međutim presudio da se radi o situaciji u kojoj bi osoba koja je zatražila izdavanje novih isprava u situaciji u kojoj bi mogla biti podvrgnuta diskriminaciji zbog činjenice promjene spola i naložila instituciji da pronade tehnički način za izdavanje nove javne isprave s novim imenom i prezimenom diplomirane osobe tako da se u njezinom budućem pravnom prometu učini nedostupnom činjenica promjene spola. Fakultet je to proveo uz potrebne službene zabilješke i poništenje prethodne isprave, a kako se ti podaci u kojima postoji trag o prethodnom imenu i spolu ispitanika trajno čuvaju, ovo je primjer posebno osjetljivih podataka koji se u papirnatom, a djelomično i elektroničkom mediju nalaze kod voditelja obrade i pokazuju koliko je važno provoditi sve mjere zaštite dokumentacije u kojoj se nalaze osobni podaci čak i kod završenih studenata kod kojih je glavna svrha čuvanja tih podataka nužnost ispunjenja zakonskih obveza arhiviranja podataka o studiju. Podaci o imenu i prezimenu studenta čuvaju se trajno zajedno s ostalim osnovnim osobnim podacima i podacima o studentovom sudjelovanju i uspjehu na studiju. Podaci se čuvaju u papirnatom obliku u studentskom dosjeu i u bazi podataka ISVU.

Što se prava na brisanje iz članka 17. Opće uredbe o zaštiti podataka tiče, treba ga primjenjivati veoma usko i mogao bi se odnositi isključivo na video nadzor visokoga učilišta jer su ostali osobni podaci koji se prikupljaju, obrađuju i čuvaju zakonom propisani.

⁶⁸ Odluka Ustavnog suda broj: U-II-361/2014 od 21. studenog 2017.

5. Zaključak

Zaštita osobnih podataka studenata, kao svake informacije o studentu kojom se on može identificirati važna je obveza visokoga učilišta, koja je dodatno naglašena stupanjem na snagu Opće uredbe o zaštiti podataka. Ova uredba je uvela nove i pojednostavila neke do tada postojeće definicije, zadržavajući pri tome sva bitna načela obrade osobnih podataka. Općom uredbom o zaštiti podataka utvrđena su prava ispitanika te osnažene pojedine administrativne obveze voditelja zbirke osobnih podataka. Ojačane su nadzorne ovlasti te mogućnost izricanja kazni od strane tijela ovlaštenih za kontrolu zaštite osobnih podataka.

Osobni podaci studenata počinju se obrađivati u kandidacijskom postupku za upis, njihova obrada traje sve dok studiraju, a za neke osobne podatke zakon propisuje trajno čuvanje. Njihovi podaci mogu se koristiti za obradu na temelju više pravnih temelja što proizlazi iz definicije zakonitosti obrade prema kojoj je ona zakonita ako je ispunjen najmanje jedan od pobrojanih temelja. No svaku pojedinu obradu ili eventualnu dostavu podataka drugim institucijama potrebno je činiti na nekom od propisanih pravnih temelja. Nema li takvog temelja obrade je nezakonita, odnosno ako je visoko učilište želi provesti za takvu svrhu potrebno je da od studenta pribavi potpisanu privolu uz informiranje studenta da takvu privolu može u svakom trenutku povući.

Najveći broj podataka studenata upisuje se u bazu ISVU pod matične podatke studenata i navedeni upisi nikada se ne mijenjaju, odnosno mijenjaju se u vrlo rijetkim slučajevima njihove promjene ili u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka u slučaju da ispitanik primijeti grešku u obradi i zahtijeva njezin ispravak.

Također, službe visokog učilišta vode različite evidencije o studentima koje predstavljaju zbirke osobnih podataka studenata. Radi se na primjer o evidenciji prijavljenih za upisni postupak koja uključuje rezultate postupka, ispravama o ispitu, evidenciji izdanih dokumenata o završenom studiju itd.

Istraživanje obavljeno za potrebe ovog rada ukazuje na kompleksnost obrada osobnih podataka koje se odvijaju unutar visokih učilišta. Čak i nakon ograničavanja predmeta istraživanja samo na strukturirane obrade osobnih podataka studenata uočava se da je riječ o obradi iznimno velike količine podataka pod različitim modalitetima. U radu sam identificirao tipične svrhe obrada osobnih podataka, sustave za pohranu, rokove pohrane kao i korisnike tih podataka. Kao jednu od neuralgičnih točaka ističem pitanje identificiranja svrha obrade osobnih podataka.

Naime, podzakonski propis koji u bitnome regulira ovo pitanje svrhama obrada, kao i podacima koji se zbog toga obrađuju, pristupa veoma uopćeno, zbog čega ispitanicima, a ni obveznicima primjene propisa, nije u potpunosti jasno koji točno podaci se prikupljaju u koju pojedinu svrhu. U ovom radu se pokušalo dati potpuniji odgovor na to, tako da su obrade podataka smislenije povezane s mogućim i dopuštenim svrhama.

Također, kompleksnost odnosa koji postoje između visokih učilišta, nadležnog ministarstva i trećih subjekata u pojedinim slučajevima otežava jasno razlikovanje između uloga voditelja obrade, izvršitelja obrade i/ili zajedničkih voditelja obrade osobnih podataka. U ovom radu dajem svoje prijedloge kako bi pravilno razlikovanje trebalo funkcionirati u kontekstu obrada koje se odvijaju u vezi podataka studenata.

Promatrano iz perspektive Opće uredbe, ispitanicima (studenti) imaju sva primjenjiva subjektivna prava zajamčena u čl. 15 do 22. Opće uredbe. U radu se obrađuju neke specifičnosti prava na ispravak podataka do kojih dolazi u kontekstu rada visokih učilišta.

Nadalje, vrijedi za istaknuti da je obveza visokih učilišta osigurati prikladne organizacijske uvjeti i mjere za zaštitu osobnih podataka. Donošenjem odgovarajućih mjera i zapisa voditelji obrade pokazuju osiguravanje odgovornosti prema podacima koje prikupljaju i obrađuju. Visoko učilište odgovorno je za čuvanje osobnih podataka i dužno je spriječiti da uvid u njih imaju neovlaštene osobe. U tu svrhu visoka učilišta dužna su provoditi sigurnosne mjere kojima će se spriječiti nezakonita obrada osobnih podataka studenata. Radi se o organizacijskim, prostornim i tehničkim mjerama kojima se čuvaju i štite osobni podaci studenata.

Obrada osobnih podataka studenata, kao i obrada podataka općenito je proces koji traje i visoka učilišta koja smatraju da su svoj zadatak u vezi s takvom obradom odradili donošenjem potrebnih akata i evidencija u skladu s donesenom Općom uredbom o zaštiti podataka bez daljnjih poduzimanja mjera i praćenja kako se čuvaju i obrađuju osobni podaci riskiraju da se nađu u situaciji kršenja odredaba Opće uredbe o zaštiti podataka, a time i da se suoče sa svim posljedicama koje iz toga proizlaze. Proces obrade osobnih podataka treba redovito pratiti, a procedure obrade treba kontrolirati, obnavljati i ažurirati.

6. Literatura

1. Priručnik o europskom zakonodavstvu o zaštiti podataka, 2018, dostupan na http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-coe-edps-2018-handbook-data-protection_hr.pdf
2. Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, NN MU 18/97 (dalje: EKLJP)
3. Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 119
4. Presuda Suda EU u predmetu C-434/16 Nowak.
5. Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka, NN 42/18.
6. Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, NN 119/2022.
7. Zakon o službenoj statistici, NN 25/2020.
8. Pravilnik o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju, NN 36/2023
9. Zakon o osobnom identifikacijskom broju, NN 60/2008.
10. Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Narodne novine 123/2003, 198/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 - OUSRH, 46/2007, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/2014 - O, RUSRH, 60/2015 - OUSRH i 131/2017.
11. Odluka Ustavnog suda broj: U-II-361/2014 od 21. studenog 2017.
12. Zakon o zaštiti osobnih podataka, NN 103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12.
13. Ustav Republike Hrvatske, NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14
14. Opinion N° 4/2007 on the concept of personal data - WP 136, dostupno na https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136_en.pdf

15. Opća deklaracija o ljudskim pravima, NN MU 12/2009
16. Opinion 1/2010 on the concept of „controller“ and „processor“, dostupno na https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_en.pdf
17. Povelja Europske unije o temeljnim pravima, SL C 326, 26.10.2012., str. 391–407
18. Ugovor o funkcioniranju Europske unije, SL C 326, 26.10.2012. (dalje: UFEU), str. 47–390
19. Kazneni zakon, NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21.
20. Obiteljski zakon, NN NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23.